

SAIRAANHOITAJAN TYÖ SUOMESSA VUONNA 2020

- Päivittäismedian välittämä kuva

Nina Högländer

PRO GRADU -TUTKIELMA

Hoitotiede

Turun yliopisto

Hoitotieteen laitos

Maaliskuu 2024

Turku

Pro gradu -tutkielma

Oppiaine: Hoitotiede

Tekijä: Nina Högländer

Otsikko: SAIRAANHOITAJAN TYÖ SUOMESSA VUONNA 2020 - Päivittäismedian välittämä kuva

Ohjaajat: TtT, professori Leena Salminen, THT Maija Hupli

Sivumäärä: 54 sivua, 7 liitesivua

Päivämäärä: Maaliskuu 2024

Median välittämä kuva sairaanhoitajan työstä ja sairaanhoitajien oma ammatillinen kuva itsestään eivät aina kohtaa. Median kuvaukset sairaanhoitajan työstä ovat herättäneet huolta sairaanhoitajissa, koska ne vaikuttavat yleiseen käsitykseen sairaanhoitajan ammattikuvasta, sairaanhoitajan työstä ja ehkä myös päätöksestä hakeutua hoitoalalle. Medialla on oma vastuunsa siitä, miten se kuvaa sairaanhoitajia ja sairaanhoitajien työtä julkisuudessa.

Tarkoituksena oli kuvata, minkälaisen kuvan päivittäismedia välittää sairaanhoitajasta ja sairaanhoitajan työstä. Tavoitteena oli tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää sekä koulutuksen kehittämisessä että koulutukseen liittyvässä päätöksenteossa. Tutkimusasetelmana oli dokumenttianalyysi. Tutkimusaineistona oli vuonna 2020 julkaistut Helsingin Sanomat (n=353). Niistä valttiin ensimmäisessä vaiheessa kirjoitukset, joissa mainittiin sana sairaanhoitaja (n=334), ja toisessa vaiheessa sairaanhoitajaa tai sairaanhoitajan työtä kuvaavat kirjoitukset (n=148). Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Päivittäismediaan kirjoituksista muodostui kuva sairaanhoitajasta ja sairaanhoitajan työstä työn edellytysten ja luonteen, työn eettisen luonteen sekä työympäristön näkökulmasta.

Päivittäismediasta välittyi kuva sairaanhoitajasta ja sairaanhoitajan työstä silloin, kun kyseessä oli jokin erityistä huomiota herättävä tapaus, tilanne tai työ. Yleisesti päivittäismedia välitti melko kielteistä ja raskasta kuvaa sairaanhoitajan työstä, mutta poikkeuksiakin löytyi. Covid-19-pandemia tuli esille median vuonna 2020 välittämässä kuvassa sairaanhoitajista ja sairaanhoitajan työstä.

Päivittäismedian välittämään kuvaan sairaanhoitajan työstä tulee suhtautua kriittisesti, koska yleisön mielenkiintoa herättävät ajankohtaiset tai yksittäiset tapaukset voivat värittää kuvaa sairaanhoitajan työstä. Jotta nuoret saadaan hakeutumaan sairaanhoitajan ammattiin, on sairaanhoitajien ja median edustajien tärkeä yhdessä kehittää mediakirjoitusten sisältöä.

Avainsanat: sairaanhoitaja, päivittäismedia

Master's Thesis

Subject: Nursing Science

Author: Nina Högländer

Title: NURSES' WORK IN FINLAND YEAR 2020 - Portayed in the media

Supervisors: PhD, Professor Leena Salminen, PhD Maija Hupli

Number of pages: 54 pages, 7 appendices

Date: March 2024

The image of nurses' work portrayed in the media and nurses' own professional image of themselves do not always coincide. Depictions of nurses' work in the media have raised concerns among nurses because they affect the general perception of nurse's professional image, nurses' actual work, and perhaps also the decision to apply to the nursing field. The media has its responsibility portraying nurses and nurses' work in public.

The purpose was to describe how nurse's and nurses' work was portrayed in the media. The objective was to provide knowledge that could be utilized both in the development of nursing studies and in decision-making related to development of the studies. The selected study design was document analysis. The research material covered articles published in Helsingin Sanomat in 2020 (n=353). In the first phase, all articles mentioning the word "nurse" were selected for the research material (n=334). Articles describing nurses or the work of nurses were selected in the second phase (n=148). The data was analysed using inductive content analysis.

Daily media articles formed a picture of nurses and nurses' work based on the requirements and nature of the work, the ethical nature of the work, and the work environment.

In most cases, the image of a nurse and nurses' work was conveyed by the daily media, when there was a case, situation or a post that attracted special attention. In general, the media conveyed a rather negative and arduous image of nurses' work, but there were exceptions. In 2020, Covid-19 pandemic had an influence on the image of nurses and nurses' work.

The writings published in the media should be approached critically, since current news topic and individual cases that arouse public's interest can embroider the image of nurses' work portrayed in the media. To get young people to apply for the nursing profession, it is important that nurses and media representatives work together on the content of media articles.

Keywords: nurse, media

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	6
2	KESKEISET KÄSITTEET	8
2.1	Sairaanhoitaja ja sairaanhoitajan työ.....	8
2.2	Media.....	10
2.3	Kuva	11
3	KIRJALLISUUSKATSAUS	13
3.1	Hakustrategia	13
3.2	Aineiston analyysi.....	15
3.3	Tulokset	16
3.3.1	Tutkimusten kuvaus	16
3.3.2	Median luoma kuva sairaanhoitajasta	16
3.3.3	Median luoma kuva sairaanhoitajan työstä	17
3.3.4	Kirjallisuuskatsauksen yhteenveto.....	18
4	TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	19
5	TUTKIMUKSEN EMPIIRINEN TOTEUTUS	20
5.1	Tutkimusasetelma	20
5.2	Aineistonkeruu ja otos.....	20
5.3	Aineiston analyysi.....	21
6	TUTKIMUKSEN TULOKSET	23
6.1	Aineiston kuvaus	23
6.2	Kuva sairaanhoitajan työstä.....	26
6.2.1	Työn edellytykset ja luonne	26
6.2.2	Työn eettinen luonne	35
6.2.3	Työympäristö	38
7	POHDINTA	41
7.1	Tulosten tarkastelu	41
7.2	Tutkimuksen luotettavuus	45
7.3	Tutkimuksen eettisyys.....	46
7.4	Johtopäätökset.....	46

7.5	Jatkotutkimusehdotukset.....	47
LÄHTEET	.....	48
LIITTEET	.....	54

1 JOHDANTO

Tämä tutkimus kuvaa päivittäismedian välittämää kuvaa sairaanhoitajan työstä Suomessa vuonna 2020. Aihe on tärkeä, koska lukijalle muodostuu päivittäismedian kirjoitusten kautta kuva sairaanhoitajan työstä. Kuvan tulisi vastata todellisuutta ja nostaa sairaanhoitajan imagoa yhteiskunnassa. Se on erityisen tärkeää nyt, kun sairaanhoitajapulan on ennustettu pahenevan sekä Suomessa että maailmanlaajuisesti.

WHO (World Health Organization) eli maailman terveysjärjestö valitsi vuoden 2020 sairaanhoitajien ja kättilöiden vuodeksi. Näin haluttiin juhlistaa Florence Nightingalen 200-vuotissyntymäpäivää ja nostaa esille sairaanhoitajien jokapäiväistä osallisuutta terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä ympäri maailmaa. Suomessa yli 70 % terveydenhuoltoalan ammattilaisista on sairaanhoitajia. Sairaanhoitajat ovat myös maailmanlaajuisesti suurin terveydenhuollon ammattiryhmä, 59 % terveydenhuollon ammattilaisista on sairaanhoitajia. Sairaanhoitajia on maailmassa tällä hetkellä noin 28 miljoonaa ja tarve tulee kasvamaan tulevaisuudessa merkittävästi, koska muiden muassa eläköityvien sairaanhoitajien määrä tulee olemaan suuri. (WHO 2020.)

Yhteiskunnallisesti ja globaalisti meillä ei ole varaa menettää yhtään sairaanhoitajaa. Huolestuttavaa on, että sairaanhoitajaopiskelijat arvostavat heikosti omaa tulevaa ammattiaan ja muut terveysalan opiskelijat tietävät sairaanhoitajan ammatista vähän. Sairaanhoitajaopiskelijat keskeyttävät entistä enemmän opintojaan tai vaihtavat alaa, ja usein taustalla voi olla vääristynyt kuva sairaanhoitajan ammatista ja koulutuksesta. (Ojala ym. 2020, Surakka 2009.)

Suomen Sairaanhoitajat on toteuttanut työolobarometria vuodesta 2010. Työolobarometrin tarkoituksena on mitata sairaanhoitajien työhyvinvointia ja alan vetovoimaa. Tutkimuksen mittarina on käytetty Hyvän työpaikan kriteerit -kyselyä ja kriteerit muodostuvat kuudesta osatekijästä: toimivat käytännöt, osallistava johtaminen, työn palkitsevuus, asiantuntijuuden kehittäminen, korkeatasoinen hoidon laatu sekä työn ja yksityiselämän yhteensovittaminen. Vuonna 2018 työolobarometrin mukaan työhönsä tyytymättömmimpiä olivat 26–45-vuotiaat ja vuonna 2023 26–35-vuotiaat. Sairaanhoitajien työtyytyväisyyttä ja työssä pysymistä saattaa edistää vuorovaikutukseen pohjautuva johtamistyyli ja niitä saattaa heikentää tehtäväorientoitunut johtamistyyli. (Hahtela 2023, Ojala ym. 2020, Sairaanhoitajaliitto 2020, Hahtela 2018, Surakka 2009.)

Sairaanhoitajien sosiaalisen imagon ja ammatillisen itsenäisyyden puolesta tehdään paljon työtä, mutta huonot työolot sekä matala palkka ja arvostus kuormittavat hoitotyötä. Sairaanhoitajien imagoon onkin tärkeä tulevaisuudessa kiinnittää entistä tarkempaa huomiota. Sairaanhoitajien tulisi itse arvostaa enemmän ammattiaan ja puhua myönteisesti ammatistaan. Nuorten päätös hakeutua hoitoalalle ja tavoitella sairaanhoitajan ammattia on yhteydessä siihen, miten myönteisen käsityksen yhteiskunta antaa sairaanhoitajan ammatista. (Apaydin ym. 2022, Barasteh ym. 2021, Tervonen 2021, Kurtovic ym. 2021, Forte ym. 2019, Helander ym. 2019, Howard ym. 2019, Tolmala ym.2019.)

Sairaanhoitajien rooli korostui entisestään covid-19-pandemian aikana. Covid-19-pandemia realisoi sitä, että terveydenhuollon työvoimaa pitää nopealla aikataululla vahvistaa maailmanlaajuisesti. WHO:n raportissa on kerättyjä tietoja yhteensä 191 maasta. Sairaanhoitajien todetaan olevan kaikkien terveystieteiden selkäranka. (WHO 2020.) Media voi ylläpitää syvään juurtuneita, fiktiivisiä ja nostalgisia käsityksiä sairaanhoitajan ammatista. Toisaalta medialla on myös hyvä asema taistella näitä vanhoja stereotyyppioita vastaan. Kuva sairaanhoitajan työstä perustuu usein vanhoihin myytteihin sairaanhoitajista kutsumustyössä ja lääkäreiden apulaisina. Sairaanhoitajan työstä välitettyä kuvaa tulee päivittää ja kuvan muuttamisessa sairaanhoitajilla on tärkeä rooli, jotta työn todellisuus tulee esille. (Apaydin ym. 2022, Kauppinen 2022, Kurtovic ym. 2021, Lopez- Verdugo ym., Glerean ym. 2019.)

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kuvata, minkälaisen kuvan päivittäismedia välittää sairaanhoitajasta ja sairaanhoitajan työstä. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää sekä koulutuksen kehittämisessä että koulutukseen liittyvässä päätöksenteossa.

2 KESKEISET KÄSITTEET

2.1 Sairaanhoidaja ja sairaanhoidajan työ

Sairaanhoidajan ammatti on Suomessa laillistettava ammatti. Sairaanhoidajan ammattia saa harjoittaa vain sairaanhoidajan tutkinnon suorittanut ja laillistettu ammattihenkilö. Valvira (Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto) myöntää laillistuksen ammattiin sekä Suomessa että ulkomailla koulutetuille terveydenhuollon ammattihenkilöille. Valvira laillistaa tutkinnon suorittaneet ja merkitsee heidät sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin (JulkiTerhikki). Laillistetun ammattihenkilön tehtävässä voi toimia vain kyseiseen ammattiin koulutettu. (Suomen Sairaanhoidajat ry, Finlands Sjukskötare rf. 2023, Valvira 2023.) Sairaanhoidajan oikeutta harjoittaa ammattia säätelee 28.6.1994 voimaan astunut Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä ja asetus terveydenhuollon ammatista. Valvira myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa sairaanhoidajan ammattia Suomessa laillistettuna ammattihenkilönä Suomen kansalaiselle tai EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, joka on suorittanut asianomaiseen ammattiin johtavan koulutuksen Suomessa tai jossain muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa. Muualla kuin Suomessa saatu koulutus vaatii myös pätevyyttä osoittavan asiakirjan, joka kyseisessä valtiossa on myönnetty unionin tunnustamissäännöksissä tarkoitettua muodollista pätevyyttä osoittavaksi asiakirjaksi, jolla kyseisessä valtiossa saa oikeuden harjoittaa sairaanhoidajan ammattia itsenäisesti. ”Sairaanhoidajan tilapäisessä tehtävässä voi toimia asianomaisen laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena asianomaiseen ammattiin Suomessa opiskeleva tai ulkomailla vastaavaan ammattiin opiskeleva henkilö, jolla suoritettujen opintojen, käytännössä saavutetun kokemuksen tai muiden seikkojen perusteella on riittävät edellytykset asianomaisen tehtävän hoitamiseen”. (Laki terveydenhuollon henkilöistä 559/1994 2 luku 5§ ja 7§ sekä Asetus terveydenhuollon ammatista 3§.)

Sairaanhoidajat ovat korkeakoulutettuja hoitotyön ammattilaisia ja tekevät kokonaisvaltaista, itsenäistä ja vastuullista työtä, joka perustuu hoitotieteeseen. Suomessa sairaanhoidajakoulutuksen suuri muutos on ollut 1990-luvun lopussa siirtyminen opistoasteisesta koulutuksesta ammattikorkeakouluun. Suomalainen sairaanhoidajakoulutus on laajuudeltaan 210 opintopistettä (3,5 vuotta). Sisällöllisesti 180 opintopistettä on EU:n ammattipätevyysdirektiivin säätelemää ja johtaa yleissairaanhoidajan tutkintoon. Lisäksi

opiskelija voi syventyä 30 opintopisteen verran johonkin oman ammattikorkeakoulun tarjoamaan hoitotyön osa-alueeseen. Yleissairaanhoitajan pätevyyden saavat myös ensihoitajat, terveydenhoitajat, kätilöt, ja sairaanhoitajadiakonissat. EU:n direktiivin ohella sairaanhoitokoulutuksen sisältöä säätelee opetus- ja kulttuuriministeriö. Maailmanlaajuisesti sairaanhoitajakoulutus kestää kolmesta neljään vuoteen. (Wikipedia 2023, Helminen ym. 2020, WHO 2020, Eriksson ym. 2013.)

Sairaanhoitajan työ on sekä itsenäistä että erikoisosaamista vaativaa ja se on asteittain kehittynyt avustavasta ammattikunnasta ”lääkärin apulaisesta”, itsenäiseksi ammattikunnaksi. Potilaslähtöinen, terveyskeskeinen ja kokonaisvaltainen ajattelutapa korostuu sairaanhoitajan työssä. Sairaanhoitajan perustehtäviin kuuluvat terveyden edistäminen ja ylläpitäminen, sairauksien ehkäiseminen ja hoitaminen sekä kärsimyksen lievittäminen. Sairaanhoitajan työ perustuu näyttöön perustuvaan hoitotyöhön. Sairaanhoitajat tuovat oman alansa asiantuntijoina tietotaitoa hoitotyön näkökulmasta moniammatilliseen työryhmään. (Suomen Sairaanhoitajat ry, Finlands Sjukskötare rf. 2023, Apaydin ym. 2022.)

Sairaanhoitajan tehtäväkuva on monimuotoinen ja siihen kuuluu hoitotyötä, lääkehoitoa, tutkimuksien tekemistä sekä neuvontaa, ohjausta ja tukemista. Sairaanhoitajan on osattava organisoida ja koordinoita työtehtäviä sekä olla joustava ja sopeutuva nopeasti muuttuvissa tilanteisissa. Sairaanhoitajat työskentelevät kaikissa ihmiselämän vaiheissa. Sairaanhoitajan on aina huomioitava eettiset näkökulmat työssään. Hyviä vuorovaikutustaitoja tarvitaan erilaisten potilaiden ja heidän omaistensa kohtaamisissa ja yhteistyötaitoja moniammatillisessa yhteistyössä kollegoiden ja eri ammattikuntien työntekijöiden kanssa. Sairaanhoitajan on tärkeää osata kuunnella ja myös viestiä kuulemaansa eri ihmisille ymmärrettävästi ja selkeästi. Sairaanhoitajan ammattipätevyyden mittaamiseen on Suomessa kehitetty Nurse Competence Scale -mittari (NCS), joka on kansainvälisesti käytössä ja käännetty yli 20 kielelle. (Apaydin ym.2022, Kurtovic ym. 2021, Risling 2017, Meretoja 2003.)

Sairaanhoitajana voi työskennellä terveydenhuollon eri osa-alueilla, kuten erikois-, perus- ja kotisairaanhoidon, avoterveydenhuollon, ensihoidon, kouluterveydenhuollon, vankeinhoidon tai kansainvälisten tehtävien parissa. Sairaanhoitajat voivat myös työllistyä kouluttajiksi, asiantuntija-, kehittämis-, luottamus- ja työsuojelutehtäviin, tutkimus- ja järjestötyöhön, esimiestehtäviin ja ammatinharjoittajiksi. Ammatissa tarvitaan muiden muassa tieteellistä tietoa, käytännöntaitoja, vuorovaikutustaitoja, stressinsietokykyä sekä tarkkuutta ja

huolellisuutta. Työ vaatii fyysistä ja psyykkistä kestävyyttä ja sopeutumista vuorotyöhön, koska työ on usein kolmivuorotyötä. Sairaanhoidajan osaamisen ajatellaan edelleen kohdistuvan enemmän sosiaalisiin taitoihin kuin kriittiseen, tutkittuun tietoon pohjautuvaan osaamiseen. Sairaanhoidajan työ on muuttunut ja työn vaatimukset ovat lisääntyneet liittyen ajantasaiseen tietoon, taitoihin ja erityisosaamisiin. Nykyisen terveydenhuollon ja sairaanhoidajan työn nopeatahtiset kehitysvaatimukset sekä tieteellisen tiedon että teknologian hallintaan perustuvat vaatimukset ja sairaanhoidajien ammatillinen itsenäisyys tulisi yhteiskunnassa tuoda paremmin esille. (Suomen Sairaanhoidajat ry, Finlands Sjukskötare rf. 2023, Helander ym. 2019, Eriksson ym. 2015.)

2.2 Media

Medialla tarkoitetaan tiedotusvälineitä (lehdet, radio, televisio ynnä muut joukkoviestimet) kokonaisuutena (Kielitoimiston sanakirja 2022). Mediasta käytetään myös päivittäismediailmaisua esimerkiksi liittyen valtakunnalliseen, alueelliseen tai paikalliseen lehdistöön. Media on nimitys, joka on yleistynyt joukkoviestimille, kuten painetut ja verkossa julkaistut sanoma- ja aikakauslehdet, radio ja televisio. Media tulee latinankielisestä sanasta medium (keskiväli, keski kohta). Mediassa yleisö on vuorovaikutteinen, sillä yleisö voi antaa palautetta ja kommentoida kirjoituksia. Median tehtävänä on tuottaa tietoa ja elämyksiä sekä kasvattaa ja viihdyttää. Se vaikuttaa ihmisten mielikuvien muodostamiseen ja asenteisiin. Medialla on myös pyrkimys vaikuttaa yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. (Juholin 2009.) Mielikuvia muodostetaan mediassa olleiden kirjoitusten pohjalta, viihdekirjallisuudesta, televisiosta, omista kokemuksista tai toisten henkilöiden kertomuksista tai kirjoituksista (Karvonen 2008).

Media on osa yhteiskuntaa ja yhteiskunta on osa mediaa. Media tuo ihmisille puheenaiheita arkiseen keskusteluun. Media välittää julkista käsitystä kuvakielen ja viestinnän kautta, kuitenkin omaten vain pelkistetyn yleisen ymmärryksen esimerkiksi liittyen terveydenhuollon palveluihin ja terveydenhuollon ammattilaisten rooleihin sekä terveyttä ja sairauksia kuvaavaan ammattikirjallisuuteen. Tämä voi johtaa virheellisyyksiin ja vääristymiin sekä valheelliseen kuvaan sairaanhoidajan ammatista. Medialla on keskeinen ja suuri vastuu siitä, miten se kuvaa sairaanhoidajien työtä ja koulutusta julkisuudessa ja minkälaisena sairaanhoidajan imago yhteiskunnassa nähdään. (Garcia & Qureshi 2022, Ross & Cross 2019, Seppänen & Väliaverronen 2013, Juholin 2009.) Päivittäismedia on yksi osa laajempaa mediaa ja tässä tutkimuksessa päivittäismedialla viitataan Helsingin Sanomiin.

2.3 Kuva

Kuvan synonyymeja ovat mielikuva, muistikuva, vaikutelma, käsitys ja näkemys. Voidaan sanoa esimerkiksi ”Hänen kuvansa on aina mielessäni” tai ” Minulla on asiasta erilainen kuva”. Puhutaan myös haavekuvista ja kauhukuvista. Mielikuvan (engl. mental image, vision, image, visualization) synonyymejä ovat muiden muassa imago (engl. image), vaikutelma (engl. impression), maine (engl. reputation, prestige, fame) ja mielle (engl. mental image). Mielikuvaa, joka muodostuu jostain henkilöstä tai organisaatiosta, kutsutaan julkisuuskuvaksi. Imagolla tarkoitetaan henkilön tai yrityksen antamaa kuvaa itsestään. (Kielitoimiston sanakirja 2022.)

Sanaa imago on määritelty Sairaanhoidaja-lehdessä. Imago on alun perin latinaa ja se tarkoittaa kuvaa. Imago tulee englanninkielisestä sanasta image ja sen johdoksesta public image eli julkinen kuva. Imago ymmärretään suomen kielellä myös sanoina ammattikuva ja mielikuva. Kaikki mielikuvat ja käsitykset vaikuttavat valintoihimme ja käyttäytymiseemme. (Karvonen 2008.)

Ihminen muodostaa mielikuvia omien tunteidensa, asenteidensa ja uskomustensa kautta, ja mielikuvat ohjaavat vahvasti ihmisen toimintaa. Mielikuvaa käsitteenä on haastavaa määritellä tarkasti, koska se on hyvin moniulotteinen. Mielikuvat koetaan eri tavoin ja ne ovat yleensä hyvin henkilökohtaisia. Mielikuva sekoitetaan helposti kokemukseen. Mielikuvat ovat usein positiivisia tai negatiivisia ja niistä syntyy helposti vahvoja näkemyksiä, joiden muuttaminen voi olla hankalaa. (Rope & Mether 2001.) Ihminen käsittelee tunteita ja tietoa mielikuvien avulla sekä muistaa asioita helpommin. Mielikuvista on hyötyä ympäristön hahmottamisessa ja tunteiden jäsentämisessä. (Lindroos 2005.)

Terveystieteiden organisaatiot ovat myös kiinnostuneet hoitoalan imagosta. Rajallisesta työvoimasta joudutaan käymään kilpailua. Hyvä työnantajamaine perustuu siihen, että työntekijät kokevat organisaatiossa asioiden olevan kunnossa. (Karvonen 2008.) Mielikuva työnantajasta tai työpaikasta syntyy muiden muassa organisaatiosta saatujen kokemusten tai organisaation viestinnän pohjalta saadun informaation perusteella. Organisaatiossa myönteistä työnantajamielikuvaa rakennetaan käyttämällä siihen aikaa ja resursseja ja miettimällä tulevaisuuden näkymiä, mainetta, arkea ja kokemuksia. Hyvä työnantajamielikuva perustuu hyvään toimintaan organisaatiossa. Maine on sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiossa toimiville arvokas resurssi. (Saranto ym. 2018, Surakka 2009.) Terveystieteiden

organisaatiot käyttävät sloganeja, kuten “olen sairaanhoitaja, olen ylpeä ammatistani”, ja mainostavat ammattia haluttuna, huolimatta vuorotyöstä ja hankalista työajoista. Tällaiset väittämät todistavat käsitystä vahvasta myönteisestä ammatti-identiteetistä. (van der Cingel & Brouwer 2021.)

Tässä tutkimuksessa päädyttiin mielikuvan sijasta käyttämään käsitettä kuva, koska kyse ei ole lukijan päivittäismedian kirjoituksista luomasta mielikuvasta vaan päivittäismedian luomasta kuvasta.

3 KIRJALLISUUSKATSAUS

Aiheen aiemman tutkimuksen kartoittamiseksi tehtiin kirjallisuuskatsaus, jonka tarkoituksena oli kuvata, mitä tutkimusta on tehty sairaanhoitajiin ja sairaanhoitajan työhön liittyvistä päivittäismedian kirjoituksista. Kirjallisuushaussa käytettiin systemaattista tiedonhakuja. Kun käsitteistö oli muodostunut, aloitettiin tiedonhaku lokakuussa 2023. Käsitteistön kautta muodostuivat hakusanat ja niiden pohjalta hakulausekkeet. Tiedonhakuun haettiin apua konsultoimalla Turun yliopiston kirjaston informaatikkoa (Liite 1). Hakusanoja ja -lauseita mietittäessä ohjenuorana pidettiin kirjaston informaatikon vinkistä sekä sairaanhoitajan omaa näkemystä sairaanhoitajan ammatista että median näkemystä sairaanhoitajan ammatista. Katsaus eteni tietokantahauista tutkimusten valintaan ja laadunarviointiin ja näiden jälkeen aineisto analysoitiin systemaattisesti. (Gray & Grove 2021.) Kirjallisuuskatsauksessa etsittiin vastauksia seuraaviin kysymyksiin: mitä tutkimusta päivittäismedian kirjoituksista liittyen sairaanhoitajiin on tehty ja mitä tutkimusta päivittäismedian kirjoituksista liittyen sairaanhoitajan työhön on tehty.

3.1 Hakustrategia

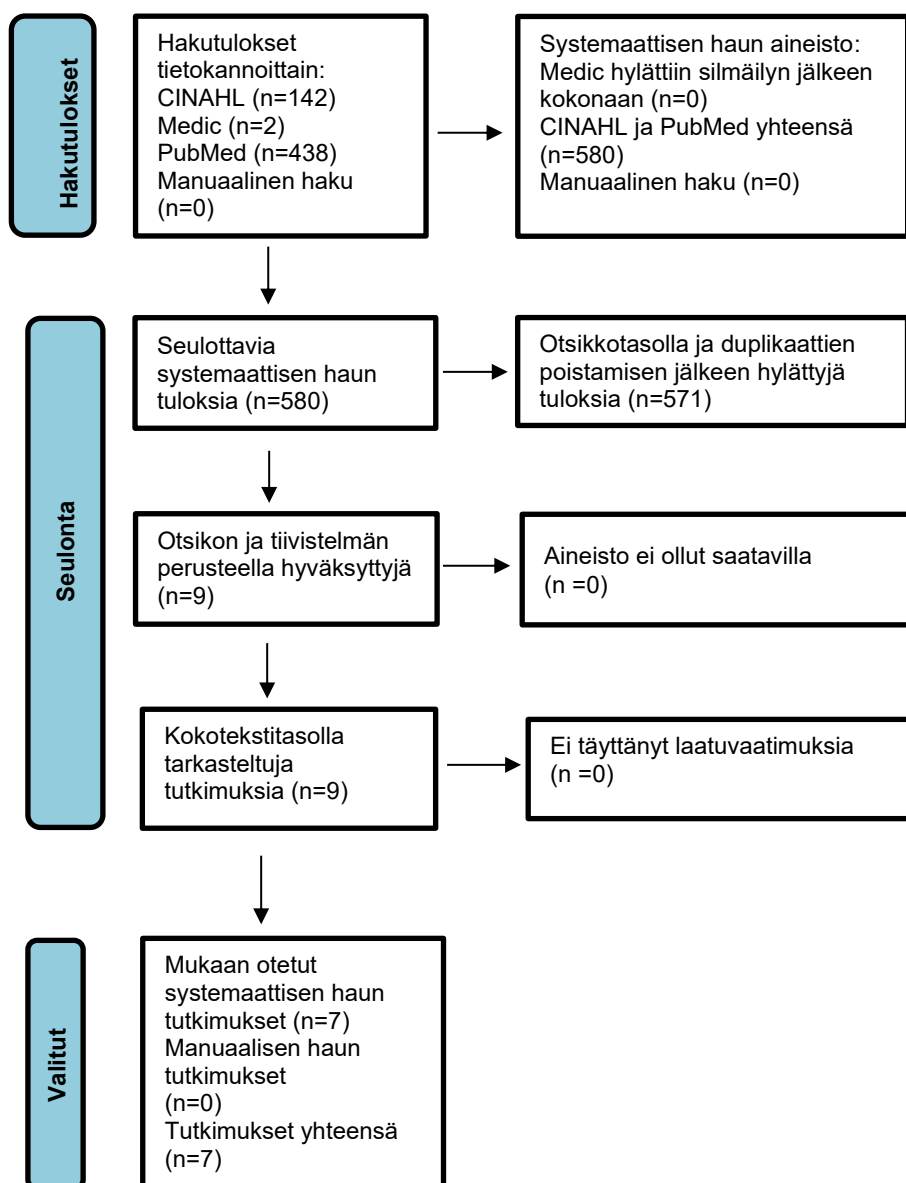
Tutkimuksia haettiin kahdesta kansainvälisestä sähköisestä tietokannasta CINAHL ja PubMed sekä yhdestä kotimaisesta sähköisestä tietokannasta Medic (Taulukko 1). Tutkimusvuodet rajoittuivat viimeiseen kokonaiseen viiteen vuoteen eli 2018–2023, koska kyseessä on tutkimus päivittäismedian kirjoituksista liittyen sairaanhoitajaan ja sairaanhoitajan työhön Suomessa vuonna 2020. Myös covid-19-pandemia osui kyseiseen vuoteen ja mukaan haluttiin tutkimuksia sekä ennen pandemiaa että sen jälkeen.

Tutkimukseen otettiin mukaan kaikki tutkimukset, jotka kertoivat päivittäismedian sairaanhoitajasta ja sairaanhoitajan työstä välittämistä kuvasta. Hakukielenä tietokannoissa olivat suomi, ruotsi ja englanti. Tutkimuksesta suljettiin pois tutkimukset, jotka kertoivat muusta terveydenhuollon henkilökunnasta kuin sairaanhoitajat (esimerkiksi lähihoitajat ja lääkärit) ja kirjallisuuskatsaukset. Systemaattisessa haussa löytyneitä kirjoituksia, jotka olivat esimerkiksi kirjallisuuskatsauksia tai lehtikirjoituksia, hyödynnettiin johdannossa, käsitteiden määrittelyssä ja pohdinnassa.

Taulukko 1. Tiedonhakutaulukko

Tietokanta	Hakulauseke	Tulokset	Hyväksytyt
CINAHL	(nurs* OR MH "Nurses+") AND ("mass media" OR "mass medium" OR "news medium*" OR newspaper*)	142 vuosirajaus 2018–2023	3 tutkimusta
Medic	(sairaanhoit* OR "Nurses") AND (sanomaleh* OR uutis* OR tiedotusväline*)	2 vuosirajaus 2018–2023	0 tutkimusta
PubMed	(nurs* OR "nurses"[MeSH Terms]) AND ("mass media*" OR "mass medium*" OR "news medium*" OR newspaper*)	438 vuosirajaus 2018–2023	4 tutkimusta
Manuaalinen haku			0 tutkimusta
Yhteensä			7 tutkimusta

Tutkimukseen valittiin mukaan seitsemän tutkimusta (Kuvio 1). Kaksi (2) tutkimusta valittiin mukaan, vaikka ne eivät suoraan vastanneet tutkimuskysymykseen, mutta ne toivat lisäarvoa kirjallisuuskatsaukseen, koska liittyivät miessairaanhoitajien imagoon ja asemaan naisvaltaisessa sairaanhoitajan ammatissa ja yleisesti yhteiskunnassa. Aiemmin kirjallisuudessa oli käynyt ilmi, ettei mediassa juurikaan kirjoiteta miessairaanhoitajista ja heidän asemastaan, mikä puolsi näiden mukaan ottamista. Kaikki valitut seitsemän tutkimusta todettiin laadultaan hyviksi JBI:n (A Joanna Briggs Institute Centre of Excellence) arvioitikkriteereillä ja niiden saamat pistemäärät vaihtelivat tutkimuksen toteuttamistavan mukaan 7–10/11 sekä 7–8/9 välillä.

Kuvio 1. Kirjallisuuden haku- ja valintaprosessi (PRISMA 2020)

3.2 Aineiston analyysi

Kirjallisuuskatsaukseen valittiin seitsemän (7) systemaattisella haulla valittua tutkimusta. Tutkimuksista kerättiin tutkimuskysymysten ohjaamina keskeiset asiat ja tulokset taulukkoon (Liite 2). Valittuja tutkimuksia luettiin useaan kertaan ja tarvittaessa tietoja tarkennettiin taulukkoon. Näin luotiin kokonaiskuva aineistosta ja samalla varmistettiin, että kaikkien tutkimusten keskeiset asiat ja tulokset pysyivät mukana. Aineistoa ryhmiteltiin induktiivisen sisällön analyysin mukaan ja aineistosta pyrittiin löytämään yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia ja tätä vaihetta toistettiin useasti.

3.3 Tulokset

3.3.1 Tutkimusten kuvaus

Viisi tutkimuksesta oli laadullisia (n=5). Laadullisissa tutkimuksissa oli käytetty erilaisia menetelmiä: puolistrukturoitua haastattelumenetelmää, laadullista sisällönanalyysiä, temaattista analyysiä, poststruktuurista diskurssianalyysiä sekä kuvailevaa dokumenttianalyysiä. Loput kaksi tutkimuksesta olivat määrällinen tekstianalyysi (n=1) ja kvasikokeellinen tutkimusasetelma (n=1). Valittujen tutkimusten julkaisumaat olivat Iso-Britannia (n=1), Turkki (n=1), Kanada (n=1), Brasilia (n=1), Kiina (n=1), Korea (n=1) ja Vietnam (n=1). (Liite 2.)

Päivittäismedian kirjoituksia liittyen sairaanhoitajaan ja sairaanhoitajan työhön oli tutkittu melko niukasti sekä erilaisista tekijöistä että tarpeista lähtien. Kirjoituksia sairaanhoitajasta ja sairaanhoitajan työstä oli tutkittu verkkosanomalehdistä (n=7) ja osassa oli lisäksi käytetty muita medialähteitä. Tutkimukset kohdistuivat 1) sairaanhoitajien tekemiin virheisiin ja tapaan, jolla media käsittelee virheitä, 2) sairaanhoitajien itsemurhiin ja kirjoitustapaan, jolla media asiaa käsittelee, 3) mediakirjoituksiin liittyen sairaanhoitajien imagon muutokseen covid-19-pandemian aikana, 4) median covid-19-pandemian yhteydessä käyttämään sankari-ilmaukseen, 5) mediakirjoitusten aiheuttamiin reaktioihin liittyen potilaiden sairaanhoitajia kohtaan käyttämään väkivaltaan ja 6) median ja muiden tekijöiden rooliin liittyen miessairaanhoitajien asemaan yhteiskunnassa. (Liite 2.)

3.3.2 Median luoma kuva sairaanhoitajasta

Median kuvauksissa sairaanhoitajista on tuotu esiin yksittäisiä näkökulmia, ei niinkään kokonaisvaltaista kuvaa. Miessairaanhoitajista mediassa on kerrottu vähän.

Miessairaanhoitajaopiskelijoiden osallistumisen vapaaehtoistyöhön on todettu vahvistaneen heidän imagoaan. Miessairaanhoitajia tarvitaan sekä kliniseen työhön että terveydenhuollon johtopaikoille, sillä tämä vahvistaa sairaanhoitajien asemaa yhteiskunnassa

Miessairaanhoitajat tarvitsevat sekä hallituksen että median taholta tukea, jotta heidän imagonsa yhteiskunnassa vahvistuu. (Dolu ym. 2023, Liu ym. 2022, Mohammed ym. 2021.)

Verkkosanomalehdessä ja muissa medialähteiden kirjoituksissa, joissa kirjoitetaan sairaanhoitajista, jotka kamppailevat käynnissä olevan covid-19-pandemian kanssa, todetaan median käyttävän sairaanhoitajista nimitystä ”sankari”. Media luo kuvaa sankaruudesta, joka

nähdään välttämättömänä uhrautumisena, ja sairaanhoitajia kuvataan epäitsekkäinä uhrautujina, jotka työskentelevät eturintamassa ilman asianmukaisia suojautumisvälineitä ja resursseja. (Mohammed ym. 2021, Bellieni 2020.)

Covid-19-pandemian todetaan tuoneen myös muita muutoksia sairaanhoitajan imagon kuvaukseen. Verkkosanomalehdessä tutkittiin sairaanhoitajaan liitettyjen sanojen luonnetta. Ennen covid-19-pandemiaa sanan sairaanhoitaja kanssa eniten esiintyvät sanat olivat sairaala, lääketieteellinen (medical) ja potilas. Sairanhoitaja-sanalla myös usein esiintyvät sanat liittyivät ilmaisuun työpaikkakiusaaminen (”workplace bullying”). Covid-19-pandemian jälkeen sairaanhoitajaan liitettiin yleisimmät sanat covid-19, sairaala ja lääketieteellinen (medical). Seuraavaksi yleisimmät sanat olivat potilas, infektio, diagnoosi, eristys, hoito (care) ja työskentely. (Ha & Park 2022.)

3.3.3 Median luoma kuva sairaanhoitajan työstä

Median kuvaukset sairaanhoitajan työstä ovat pitkään herättäneet huolta sairaanhoitajien keskuudessa, koska kuvaukset vaikuttavat yleiseen käsitykseen sairaanhoitajan rooleista ja vaikuttavat myös sairaanhoitajien rekrytointiin. Sairanhoitajien työssä tekemät virheet ovat ammatin haasteita ja tavat, miten niistä mediassa uutisoidaan, eivät ole kovinkaan selittäviä vaan asettavat ammatin huonoon valoon ja aiheuttavat yhteiskunnassa turvattomuutta. Kehittämällä tapaa keskustella yhdessä sairaanhoitajien kanssa sairaanhoitajan tekemistä virheistä mediassa voidaan vaikuttaa siihen, että keskustelu ei näyttäydy tunnepitoisena ja vaikuta ammatin yleiseen imagoon. (Forte ym. 2019, Darbyshire 2018.)

Sairanhoitajan työn riskejä kuvataan yleisesti mediassa vähän, esimerkiksi työhön liittyvää väkivallan uhkaa tai kohonnutta itsemurhariskiä. Sairanhoitajiin kohdistuu säännöllisesti potilaisen taholta väkivaltaa työpaikoilla, mutta julkisuuteen tapauksista ei kerrota kovinkaan laajasti. Covid-19-pandemian myötä edellä mainitut kuvaukset mediakirjoittelussa lisääntyivät ja ajoittain tuotiin esille sairaanhoitajien kuolemantapauksia liittyen pandemiapotilaiden hoitoon ja sairaanhoitajiin liitettiin myös itsemurhatapauksia. Vähemmistö artikkeleista piti otsikkotasolla sisällään itsemurhatapaa tai sensaatiomaista tai romantisoivaa kirjoitustapaa. Monen artikkelin sisältö yhdistyi sairaanhoitajan ammattiin ja ammatista käytiin keskustelua. Eniten itsemurhatapauksia liitettiin pandemiassa etulinjassa työskennelleisiin. Median roolin riskeistä kertomisessa pidettiin tärkeänä, koska sen ajateltiin olevan apuna ennaltaehkäisevässä työssä. (Groves ym. 2022, Tung ym. 2021, Hoyle ym. 2018.)

Potilaiden väkivalta ja aggressiivisuus sairaanhoitajia kohtaan ovat herättäneet ja herättävät huolta maailmanlaajuisesti. Median reportaasit ja selostukset sairaanhoitajiin työssä kohdistuneesta väkivallasta ja aggressiosta koettiin negatiivisina, naisvaltaiseen alaan sukupuolisidonnaisina ja alentavina ja sen vuoksi sairaanhoitajat eivät mielellään raportoi heihin kohdistuneesta väkivallasta. Koettiin kuitenkin myös, että yleisöltä löytyi sympatiaa ja esimerkiksi vaadittiin rangaistuksien käyttöönottoa sairaanhoitajiin työssä kohdistuvissa väkivallanteoissa. Koska yleisö on julkisuudessa osoittanut väkivallan vastaista tukea sairaanhoitajille, niin toivotaan sairaanhoitajien käyttävän tätä tukea hyödyksi, kun he pyrkivät yhteiskunnan tuella suojautumaan väkivaltaa vastaan. (Tung ym. 2021.)

3.3.4 Kirjallisuuskatsauksen yhteenveto

Median kuvauksissa sairaanhoitajista on tuotu erilaisia, mutta ei laaja-alaisia näkökulmia. Miessairaanhoitajista mediassa on kerrottu vähän, vaikka se olisi hyödyllistä, koska se vahvistaisi yleisesti sairaanhoitajien asemaa yhteiskunnassa. Covid-19-pandemian todettiin tuoneen muutoksia sairaanhoitajan imagoon ja mediassa sairaanhoitajista alettiin käyttää nimitystä ”sankari”. Muita uusia covid-19-pandemian aikana sairaanhoitajiin liitettyjä sanoja olivat esimerkiksi covid-19 ja eristys. (Dolu ym. 2023, Liu ym. 2022, Ha & Park 2022, Mohammed ym. 2021.)

Sairaanhoitajien työhön liittyen kävi ilmi, että sairaanhoitajat ovat jo pitkään olleet huolestuneita siitä, miten media heidän työstään kirjoittaa, koska kirjoitukset vaikuttavat muiden muassa rekrytointiin. Sairaanhoitajien työssä tekemistä virheistä mediassa kerrottiin herkästi niin, että se asetti ammatin huonoon valoon. Työn riskeistä, esimerkiksi väkivallan uhkasta toivottiin mediassa kerrottavan laajemmin, mutta kunnioittavalla tavalla. Pandemian myötä työn riskeistä on kerrottu enemmän, esimerkiksi on kerrottu sairaanhoitajien tartunta- ja kuolemantapauksista ja kohonneesta itsemurhariskistä. (Groves ym. 2022, Tung ym. 2021, Forte ym. 2019.)

4 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tarkoituksena on kuvata, minkälaisen kuvan päivittäismedia välittää sairaanhoitajasta ja sairaanhoitajan työstä. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää sekä koulutuksen kehittämisessä että koulutukseen liittyvässä päätöksenteossa.

Tutkimuskysymykset:

1. Mitä sairaanhoitajista on kirjoitettu päivittäismediassa?
2. Mitä sairaanhoitajan työstä on kirjoitettu päivittäismediassa?

5 TUTKIMUKSEN EMPIIRINEN TOTEUTUS

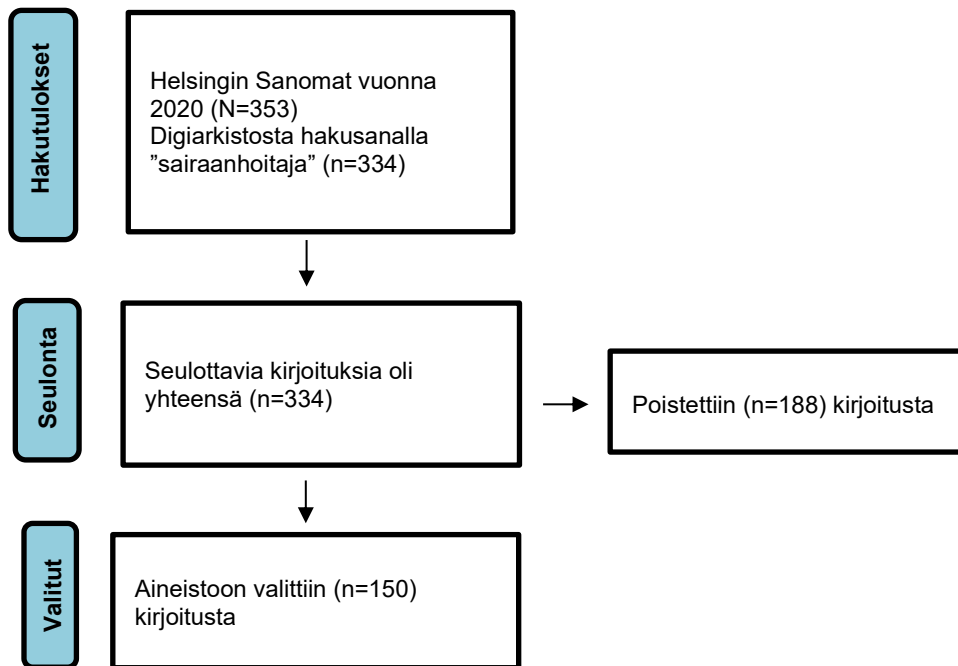
5.1 Tutkimusasetelma

Tutkimusasetelmana on laadullinen kuvaileva dokumenttianalyysi. Laadullisuuden ominaispiirteet täyttyvät, koska aineisto on sekä strukturoimaton että luonnollinen. (Juhila 2021, Puusa 2020.) Dokumenttianalyysin avulla tutkija pyrkii saamaan ymmärryksen tutkittavasta aiheesta sellaisen aineiston kautta, johon tutkija ei ole toimillaan vaikuttanut. Uuden aineiston kokoaminen voi olla taloudellisesti mahdotonta ja tutkimuksen toteuttaminen julkisesta aineistosta on kustannustehokasta, koska aineisto on olemassa tutkimuksesta ja tutkijasta huolimatta. Aineiston kokoaminen on muutenkin helpompaa, jos se on helposti saatavilla esimerkiksi sanomalehti- ja aikakauslehtiartikkeleista, asiantuntijoiden julkisuuteen antamista haastatteluista, tilastoista, kirjallisuudesta tai muusta vastaavasta. (Graneheim & Lundman 2004, Anttila 1998.)

5.2 Aineistonkeruu ja otos

Tässä tutkimuksessa aineisto muodostui vuoden 2020 Helsingin Sanomista (HS). Tutkimuksen otos oli 353 Helsingin Sanomaa (Kuvio 2). Ensimmäisessä vaiheessa valittiin näistä kaikki kirjoitukset, joissa mainittiin sana sairaanhoitaja. Toisessa vaiheessa valittiin edellä mainituista kirjoituksista kirjoitukset, jotka kuvasivat sairaanhoitajaa tai sairaanhoitajan työtä.

Sairaanhoitajia kuvaavia kirjoituksia oli hakusanalla ”sairanhoitaja” HS:n digiarkiston tiedonhaun mukaan 334 kappaletta (Kuvio 2). Koko aineisto (n=334) valittiin mukaan, jotta aineisto olisi mahdollisimman laaja ja ensimmäisellä aineiston manuaalisella läpikäymisellä varmistettiin, kaikissa kirjoituksissa mainittiin sana sairaanhoitaja. Toisella aineiston manuaalisella läpikäymisellä varmistettiin, että lopulliseen aineistoon valittavissa kirjoituksissa kerrotaan sairaanhoitajasta tai sairaanhoitajan työstä ja näin aineistoon jäi 150 kirjoitusta.

Kuvio 2. Helsingin Sanomien kirjoitusten (n=334) valinta tutkimukseen

5.3 Aineiston analyysi

Dokumenttianalyysi on yksi tärkeistä, sopivista, kustannuksiltaan maltillisilta ja tehokkaimmista tavoista tehdä tutkimusta. Dokumenttien analyysitapoja ovat esimerkiksi sisällönanalyysi, tapaustutkimus tai historian tutkimus. Dokumenttianalyysissä tarkastellaan aineistoa systemaattisesti ja siinä korostuvat tietojen keräämisen sijaan tietojen valinta ja tutkijan kyky tehdä aineistosta laadunarviointia (Dalglish ym. 2020, Bowen 2005). Analyysin tavoitteena on selkeyttää analysoitavaa aineistoa tiivistämällä sisältöä ja näin tekemään uusia havaintoja aiheeseen (Eskola & Suoranta 2014).

Dokumenttien olemassaolo ja saatavuus eivät saa pelkästään ohjata aineiston hankintaa, vaan myös dokumenttien aitous ja hyödynnettävyys tulee ottaa huomioon. Dokumentin alkuperäinen tarkoitus ja yleisö, jolle dokumentti alun perin on tuotettu, tulee myös huomioida. Tutkijan tulee toimia dokumenttien tulkkina ja tehdä analyysi niin täsmällisenä ja läpinäkyvänä kuin mahdollista. (Bowen 2005.)

Tässä tutkimuksessa dokumenttianalyysi toteutettiin sisällönanalyysillä, joka jatkui valitun aineiston (n=150) tarkemmalla lukemisella ja aineiston lukemista toistettiin useaan kertaan sekä samalla hahmoteltiin luokkia, joihin aineistoa voisi jakaa. Luokat muodostettiin vasta aineistoa analyysin edetessä. Havaintoja tehtiin yksittäisistä tapahtumista ja ne yhdistettiin laajaksi kokonaisuudeksi (Bowen 2005, Puusa 2020, Kylmä & Juvakka 2014).

Sisällönanalyysi jaetaan kolmeen vaiheeseen: pelkistäminen, ryhmittely ja teoreettisten käsitteiden luominen (Bowen 2005). Tässä tutkimuksessa pelkistettävästä aineistosta (n=150) etsittiin tutkimukselle oleelliset kohdat ja ne alleviivattiin. Alleviivattua aineistoa pelkistettiin poistamalla kaikki epäoleellinen ja aineistosta poimittiin alkuperäisilmaisuja, joista muodostettiin pelkistettyjä ilmaisuja (Taulukko 2) (Tuomi & Sarajärvi 2018, Bowen 2005.)

Kirjoitukset jaettiin Helsingin Sanoman (HS) ilmestymiskuukausiin (12) ja HS:n määrittelemiin aihepiireihin (19), jotta kaikki kirjoitukset (n=150) pysyisivät mukana ja tarkempaa sisältöä olisi helpompi lukea ja analysoida. Taulukkoa tehtäessä huomattiin, että aihepiireistä kaksi (Kuukausiliite ja Nyt.fi) eivät ole HS:n varsinaisia aihepiirejä, vaan HS:n liitteitä, joten nämä jätettiin pois. Näin koko aineistoksi jäi 148 kirjoitusta ja 17 aihepiiriä (Taulukko 2).

Valituista HS:n artikkelien aihepiireistä etsittiin alkuperäisilmaisuja ja näistä muodostettiin koodeja, alaluokkia ja lopuksi yläluokkia. Koodeja saatiin yhteensä 371 (Liite 3). Koodeja järjestettiin ja yhdistettiin uudella tavalla hakemalla yhteisiä nimittäjiä ja näistä muodostuivat alaluokat. Alaluokkia yhdistämällä saatiin luotua kolme yläluokkaa (Taulukko 4).

Tutkimuskysymysten mielekkyyttä ja mahdollista tarvetta muotoilla arvioitiin tässä vaiheessa. Tutkimuskysymysten tuottamat aineistot päädyttiin yhdistämään analyysivaiheessa, koska niitä oli vaikea erottaa toisistaan.

Taulukko 2. Esimerkki aineiston analyysin etenemisestä (sairaanhoitaja ja sairaanhoitajan työ)

SAIRAANHOITAJA JA SAIRAANHOITAJAN TYÖ			
Alkuperäisilmaus	Koodit	Alaluokka	Yläluokka
”Keskustelu opetuksen laadusta ja lähiopetuksen määrästä onkin äärimmäisen akuutti.”	Opetuksen laatu Lähiopetuksen määrä	Sairaanhoitajan ammatin edellytykset	TYÖN EDELLYTYKSET JA LUONNE
”Suomessa tekee täysipäiväisesti koronatartuntojen jäljittämistä noin 130 lääkäriä, 270 sairaanhoitajaa...”	Koronatartuntojen jäljitystyö	Työn ominaisuudet	
”Korona-arjen sankarit. ”	Sankari	Työn arvostus	

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

6.1 Aineiston kuvaus

Vuonna 2020 Helsingin Sanomissa (HS) julkaistiin 148 kirjoitusta, joissa kuvattiin sairaanhoitajia tai heidän työtään. Eniten kuvattiin sairaanhoitajan työn edellytyksiä ja luonnetta. Sairaanhoitajia ja sairaanhoitajan työtä kuvattiin HS:n eri aihepiireissä ja eniten kirjoituksia oli kotimaan uutisissa (n=37) ja mielipidekirjoituksissa (n=34). Toiseksi eniten kirjoituksia oli kaupunki- (n=18) ja politiikkauutisissa (n=16) sekä ulkomaan uutisissa (n=15). Toiseksi vähiten kirjoituksia oli muistokirjoituksissa (n=6), hyvinvointisivulla (n=5) ja urheilu-uutisissa (n=5). Vähiten kirjoituksia oli paikallisuutisissa (n=2), sunnuntai- (n=2) ja perhesivuilla (n=2) sekä kulttuuri- (n=1) ja talousuutisissa (n=1), elämä- (n=1) ja urasivuilla (n=1) ja historiauutisissa (n=1) ja pääkirjoituksissa (n=1). (Taulukko 3.)

Tutkimusaikaan ajoittui globaali covid-19-pandemia. Covid-19-pandemiaan liittyviä kirjoituksia oli 63 (42.6 %) kaikista (n=148) kirjoituksista. Sairaanhoitajien epäasiallinen käytös ja rikosepäilyt työtehtävissä saivat suurta mediahuomiota, niihin liittyvien kirjoitusten määrä oli 12 (8.12 %) kaikista (n=148) kirjoituksista.

Taulukko 3. HS-kirjoitukset (148) sairaanhoitajista ajalla 1.1.2020–31.12.2020 jaettuna kuukausiin ja HS:n aihepiireihin

Kuukausi	Koko aineisto	Valittu aineisto	Kotimaa	Mielipide	Kaupunki	Politiikka	Ulkomaa	Muistot	Hyvinvointi	Urheilu	Paikallisuutiset	Sunnuntai	Perhe	Historia	Kulttuuri	Talous	Elämä	Ura	Pääkirjoitus
1	33	23	3	9	1	5	1	1	1			1	1						
2	17	14	4	2	1	4	1	1						1					
3	52	20	8	4	3	1	2			2									
4	43	18	3	3	1	1	3	2	1	2					1				
5	16	6	1	1		1	1		1				1						
6	25	9	2	3		2	1												
7	19	6	1	1	1		2		1										
8	18	5	2		1			1				1							
9	24	7	3	3	1														
10	24	9	2	2	4			1											
11	26	10	1	2	2		1		1	1	1			1					
12	37	23	7	4	3	2	3									1	1	1	1
Yht	334	148	37	34	18	16	15	6	5	5	2	2	2	1	1	1	1	1	1

Kotimaan uutisissa kuvattiin esimerkiksi sairaanhoitajien koulutusta, sairaanhoitajapulaa, sairaanhoitajien erilaisia ominaisuuksia, työpaikkoja eri organisaatioissa, työtehtäviä, palkkausta, epäasiallista käytöstä työssä sekä covid-19-pandemian tuomia työkuva- ja riskien muutoksia ja riskejä sairaanhoitajan työnkuvaan.

Mielipidekirjoituksissa kuvattiin esimerkiksi sairaanhoitajan koulutusta ja riskejä työssä sekä sairaanhoitajan työn arvostusta, työn huonoa mainetta ja työoloja. Kirjoituksissa kuvattiin lisäksi sairaanhoitajien ammattijärjestön toimintaa ja erilaisia työpaikkoja sekä sairaanhoitajien kuormitusta liittyen terveydenhuollon kriisiin ja covid-19-pandemiaan.

Kaupunkiutisissa kuvattiin esimerkiksi sairaanhoitajien erilaisia rooleja ja ongelmia työtehtävissään, erilaisia työmahdollisuuksia sosiaali- ja terveydenhuollossa, työtaakkaa

covid-19-pandemian keskellä ja yhteistyö eli yt-neuvotteluja. *Politiikkauutisissa* kuvattiin esimerkiksi sairaanhoitajien koulutusta, lakkoa, alanvaihtoa ja eläköitymistä sekä covid-19-pandemian tuomia haasteita. *Ulkomaan uutisissa* kuvattiin esimerkiksi sairaanhoitajia covid-19-pandemiatyössä, sairaanhoitajapulaa ja sairaanhoitajien laiminlyöntejä työssä.

Muistokirjoituksissa kuvattiin esimerkiksi sairaanhoitajien ominaisuuksia ja urapolkuja, *hyvinvointisivulla* kuvattiin esimerkiksi sairaanhoitajan työtä covid-19-pandemian, masennuksen ja kivun hoidossa sekä kauneusklinikalla ja *urheilu-uutisissa* kuvattiin esimerkiksi urheilijoiden erilaisia tapoja osoittaa arvostusta sairaanhoitajille ja sairaanhoitajien työlle covid-19-pandemian keskellä.

Paikallisuutisissa kuvattiin esimerkiksi sairaanhoitajien työtä sairaalassa ja muistikeskuksessa, *sunnuntaisivuilla* kuvattiin esimerkiksi sairaanhoitajan erilaisia työyhteisöjä ja työolosuhteita yksityisellä ja julkisella sektorilla. *Perhesivuilla* kuvattiin esimerkiksi psykiatrisen sairaanhoitajan ja neuvolan terveydenhoitajan työtä ja *historiautisissa* kuvattiin kunnallisen sairaanhoitajan työtä 50 vuotta sitten

Kulttuuriuutisessa kuvattiin taiteilijan maalamaa graffiittiteosta sairaanhoitajasta, *talousuutisessa* kuvattiin apteekissa myytäviä sairaanhoitajan palveluita. *Elämisivulla* kuvattiin sairaanhoitajan työnkuvan muutosta covid-19-pandemian aikana, *urasivulla* kuvattiin sairaanhoitajan työtä yksityisellä ihosairaalan klinikalla ja *pääkirjoituksessa* kuvattiin sairaanhoitajien väsymystä covid-19-pandemian etulinjan työssä.

6.2 Kuva sairaanhoitajan työstä

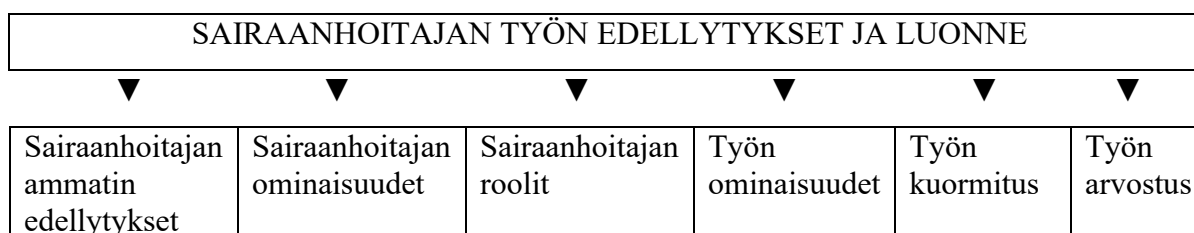
Aineiston analyysin tuloksena muodostui kolme yläluokkaa: 1) Sairaanhoitajan työn edellytykset ja luonne, 2) Sairaanhoitajan työn eettinen luonne ja 3) Sairaanhoitajan työympäristö (Taulukko 4).

Taulukko 4. Kuva sairaanhoitajan työstä

SAIRAANHOITAJA JA SAIRAANHOITAJAN TYÖ	
Alaluokat	Yläluokat
Sairaanhoitajan ammatin edellytykset Sairaanhoitajan ominaisuudet Sairaanhoitajan roolit Työn ominaisuudet Työn kuormitus Työn arvostus	TYÖN EDELLYTYKSET JA LUONNE
Kollegan ja työyhteisön tuki Oikeudet Vastuu	TYÖN EETTINEN LUONNE
Työpaikat Sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköt Fyysiset työolot	TYÖYMPÄRISTÖ

6.2.1 Työn edellytykset ja luonne

Yläluokka sairaanhoitajan työn edellytykset ja luonne muodostuu kuudesta alaluokasta, jotka ovat sairaanhoitajan ammatin edellytykset, sairaanhoitajan ominaisuudet, sairaanhoitajan roolit, työn ominaisuudet, työn kuormitus ja työn arvostus (Kuvio 3).

Kuvio 3. Sairaanhoitajan työn edellytykset ja luonne

Sairaanhoitajan ammatin edellytykset

Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajan ammatin edellytyksenä olevan perustutkintokoulutuksen, joka on ammattikorkeakoulututkinto. Tutkinnon vaatimukset ovat korkeat ja Valvira laillistaa sairaanhoitajaoikeudet. Kätilö-, terveydenhoitaja- ensihoitaja- ja diakonissakoulutus kuvattiin lisäksi sairaanhoitajapohjaisiksi perustutkintokoulutuksiksi. Sairaanhoitajakoulutuksen lähiopetuksen kuvattiin vähentyneen ja etäopetuksen lisääntyneen ja edellä mainittujen seikkojen pelättiin johtavan sairaanhoitajakoulutuksen tason laskuun.

”Sairaanhoitajaksi, kätilöksi tai insinööriksi ei opi pelkillä etäluennoilla.”

Vähentyneen lähiopetuksen ja koulutuksen heikentyneen laadun kuvattiin jo näkyneen lisääntyneenä koulutusvastuuna työpaikoilla. Koulutuspaikkoja kuvattiin tarvittavan lisää, koska sairaanhoitajien tarve on suuri.

”Sairaanhoitajien määrän pitäisi kasvaa henkilömitoituksen nousun vuoksi noin 530 sairaanhoitajaa, hallituksen esityksessä arvioidaan.”

Päivittäismedia kuvasi ulkomailta tulleiden sairaanhoitajien pätevyitysmiskoulutuksen vakiinnuttamiselle olevan tarvetta ja tarpeen kuvattiin lisääntyvän tulevaisuudessa. Eri hallintoelinten yhteistyötä kuvattiin jo tehtävän työryhmissä, jossa ovat mukana opetusministeriön lisäksi Valvira (sosiaali- ja terveysministeriön hallintoalan keskusliitto), työ- ja elinkeinoministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö.

Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajan ammatin tuomia mahdollisuuksia jatkokoulutukseen vähän. Kirjoituksissa kuvattiin, että Suomeen tarvitaan nopeasti valtakunnallisesti yhtenäiset opetussuunnitelmat, jotka sisältävät väestön ja työelämän tarpeita sekä sairaanhoitajia palvelevia erikoistumiskoulutuksia. Lisäksi kirjoituksissa kuvattiin, että työpaikoilta on esitetty tarvetta sairaanhoitajien erikoistumiskoulutusten laajentamiseen. Kotimaan uutisessa kuvattiin, että covid-19-pandemia toi esiin sairaanhoitajien puutteita erikoisosaamisessa.

”Ammattikorkeakouluissa ei ole ollut anestesia- ja tehohoidon koulutusta, vaan tehtäviin on perehdytty työpaikoilla. Hengityskoneiden käyttöön pitää saada nopeasti koulutuksia.”

”Tehohoitajaksi kouluttautuminen vaatii pitkän perehdytyksen vielä sairaanhoitajaksi valmistumisen jälkeen.”

Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajien jatkokouluttautumista ja uralla etenemisen polkuja lähinnä politiikkauutisissa ja muistokirjoituksissa. Kirjoituksissa kuvattiin esimerkiksi sairaanhoitajan pitkää koulutus- ja työpolkua sairaanhoitajasta terveystieteiden tohtoriksi. Kirjoituksissa kuvattiin lisäksi sairaanhoitajien suorittaneen valtiotieteiden ja filosofian maisteri- ja/tai tohtoritutkintoja sekä psykoterapeuttikoulutuksia. Muistokirjoituksessa kuvattiin sairaanhoitajan pitkää koulutus- ja työuraa ylihoitajaksi näin:

” Hoitotyö ja sen kehittäminen olivat hänelle sydämen asia, joiden eteen hän teki työtä koko uransa ajan. ”

Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajan ammatin edellyttämää täydennyskoulusta yhdessä kotimaan uutisessa. Sairaanhoitajapäivät kuvattiin kaksipäiväisenä täydennyskoulutustapahtumana, jonka järjestäjiä olivat Messukeskuksen lisäksi Suomen sairaanhoitajaliitto ja sen omistama koulutusyhtiö. Lisäksi kirjoituksessa kuvattiin, että tuhansien osanottajien Lääkäripäivät ja Sairaanhoitajapäivät jouduttiin siirtämään covid-19-pandemian vuoksi.

Messukeskukseen kokoontuminen olisi Suomen suurin hoitotyön koulutus- ja näyttelytapahtuma, johon osallistuu hoitotyön esimiehiä, sairaanhoitajia, kätilöitä, ensihoitajia, terveydenhoitajia ja alan opiskelijoita. ”

Samassa kotimaan uutisen kirjoituksessa kuvattiin, että vuosi 2020 oli sairaanhoitajille erityinen juhluvuosi. Silloin vietettiin sairaanhoitajien ammattitaidon edistäjänä tunnetun Florence Nightingalen 200-vuotissyntymäpäivää, Suomen sairaanhoitajaliitto täytti 95 vuotta ja Sairaanhoitajien pohjoismainen yhteistyö täytti 100 vuotta. Lisäksi Maailman terveysjärjestö WHO oli julistanut vuoden 2020 sairaanhoitajien ja kätilöiden vuodeksi.

Sairaanhoitajan ominaisuudet

Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajan ominaisuuksina esimerkiksi asiantuntemusta, kokemusta, luotettavuutta ja rauhallisuutta. Lisäksi kirjoituksissa kuvattiin sairaanhoitajan ominaisuutena hyvää paineensietokykyä. Hyvän paineensietokyvyn kuvattiin kehittyvän erityisesti työssä, jossa potilaan hoitoon liittyy suuria haasteita. Kaupunkikirjoituksessa sairaanhoitajan ominaisuuksia kuvattiin potilaan kotona tehdyn hoidontarpeen arvioinnin yhteydessä.

”Sairaanhoitaja on niin rauhallinen, että ei arvaisi hänen tehneen jo päätöksensä siinä kohtaa, kun happisaturaatio on otettu rouvan sormesta.”

Päivittäismedia kuvasi useissa kirjoituksissa sairaanhoitajan ominaisuutena naissukupuolta, joka tuli esiin esimerkiksi kirjoituksissa, joissa kuvattiin sairaanhoitajan ammattia naisvaltaisena hoiva-alana. Sairaanhoitajaan kohdistuneiden rikosepäilykirjoitusten yhteydessä mainittiin sanat ”miessairaanhoitaja” ja ”naissairaanhoitaja”. Muuten kirjoituksissa käytettiin sanaa sairaanhoitaja. Media oli kuitenkin haastatellut miessairaanhoitajia erilaisissa työtehtävissä ja miessairaanhoitajat olivat kirjoittaneet mielipidekirjoituksia.

Historiakirjoituksessa kuvattiin suomalaisen kunnallisen sairaanhoitajan ominaisuutena neuvokkuutta 50 vuotta sitten, koska lääkäriä ei ollut joka pitäjässä. Kirjoituksissa vanhempaa sairaanhoitajasukupolvea kuvattiin työnantajaan hyvin sitoutuneena ja nuorempaa sukupolvea ei enää yhtä sitoutuneena kuin vanhempi sukupolvi. Lisäksi nykyajan sairaanhoitajia kuvattiin kirjoituksissa alipalkattuina ja uupuneina, covid-19-pandemiaan liittyvissä kirjoituksissa sairaanhoitajien uupumista ja väsymystä kuvattiin erittäin paljon.

Sairaanhoitajan roolit

Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajan eri rooleja esimerkiksi psykiatristen potilaiden, vanhus- ja koronapotilaiden hoidossa sekä synnytysosasto-, neuvola- ja diakoniatyön parissa. Sairaanhoitajan rooli saattoi vaihtua saman työpäivän aikana vaativista hoito- ja lääkitystoimenpiteiden tekijästä rooliin, jossa sairaanhoitaja toimi potilaiden puolestapuhujana, asianajajana, kannattelijana ja tsemppaajana.

”Kättilö ajattelee synnytyssalissa vain ja ainoastaan äidin ja lapsen etua. Kättilö on vähän niin kuin äidin asianajaja.”

Päivittäismedia kuvasi myös tilanteita, joissa sairaanhoitajan ammatillista roolia piti ”riisua”. Esimerkiksi diakoniatyössä diakonissan kuvattiin olevan ystävällinen yksinäisille ja muistikeskuksessa sairaanhoitajan kuvattiin olevan kampaaja ja jalkojen hoitaja muistisairaille. Päivittäismedia kuvasi lisäksi, että Filippiineillä sairaanhoitajan rooli oli muiden muassa ”Filippiinien vientituote”, joka liittyi sairaanhoitajien huonoon työtilanteeseen Filippiineillä ja sairaanhoitajien ulkomaiseen rekrytointiin.

Työn ominaisuudet

Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajan työn ominaisuutena muiden muassa luottamussuhde- ja vuorovaikutustyön. Kirjoituksissa sairaanhoitajan työtä kuvattiin osittain erilaisena ja osittain samanlaisena sairaalassa kuin avohoidossa. Sairaalatyö kuvattiin usein vuorotyöksi, jossa vaadittiin sekä fyysistä että psyykkistä kestävyyttä ja avohoitotyössä kuvattiin olevan enemmän mahdollisuuksia säännölliseen työaikaan, mutta työtehtävät vaativat sairaanhoitajilta itsenäistä päätöksentekoa ja vastuun ottamista. Kirjoituksissa sairaanhoitajien sairaala- ja avohoitotyön työtehtäviä kuvattiin sekä yksilöllisenä työnä että moniammatillisissa tiimeissä tehtävänä työnä. Työtehtävät vaihtelivat keskusteluista, puheluista, asiantuntija-, koordinointi-, arviointi- ja päätöksentekotehtävistä erilaisiin tutkimus- ja hoitotoimenpidetehtäviin. Avohoitotyöhön kuvattiin kuuluvan myös kotikäyntejä ja etätyötä. Kirjoituksissa kuvattiin sairaanhoitajien tekevän lisäksi paljon kehittämis- ja kouluttamistyötä. Kotimaauutisessa kuvattiin sairaanhoitajien työtä projektihankkeessa Liisa, jonka tavoitteena oli kehittää ikäihmisten päivystyshoitoa niin, että hoidontarpeen arviointi tehdään kotona eikä sairaalassa.

”Liikkuva sairaala eli Liisa, missä asiat tehdään päinvastoin kuin on totuttu. Liisa on kuuden sairaanhoitajan pyörittämä ringki, joka kiertää auttamassa vanhuksia.”

Työn kuormitus

Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajien työn jatkuneen kuormittavana jo pitkään ja syinä kuvattiin muiden muassa globaalia sairaanhoitajapulaa, huonoa johtamista ja kokeneiden sairaanhoitajien lähtöä alalta. Kirjoituksissa kuvattiin, että ”esimiestaso” on nykyään kaukana arjen työstä. Lisäksi kuvattiin sairaanhoitajien epätasa-arvoista kohtelua esimiesten taholta. Kirjoituksissa kuvattiin, että sairaanhoitajien osaamistaso ei pysy samana, kun kokeneita sairaanhoitajia lähtee samasta yksiköstä lyhyen ajan sisällä, ja että kokeneiden sairaanhoitajien lähtemisen seurauksena nuoret sairaanhoitajat joutuvat työtehtävissä liian tiukkoihin paikkoihin ja kokeneemmat sairaanhoitajat kuormittuvat liiallisesta vastuusta. Kirjoituksissa kuvattiin, että huonot työolosuhteet, kuten kiire, pelko hoitovirheistä ja ulkomailta tulleiden sairaanhoitajien kielitaidon puute lisäävät sairaanhoitajien työn kuormitusta. Kotimaakirjoituksessa kuvattiin suomalaisten sairaanhoitajien kokemaa työn kuormitusta.

”Monet sanovat, että rakastavat tätä työtä mutta eivät rakasta näitä olosuhteita.”

”Hän lähti opiskelemaan toista alaa, koska ei kestänyt sitä, ettei voinut enää tehdä laadukasta ja eettisen tarkastelun kestäväää hoitotyötä.”

Kotimaan uutisissa kuvattiin sairaanhoitajien työn kuormitusta ja mielenterveysongelmia Helsingin Sanomien (HS) tekemän selvityksen näkökulmasta.

”Mielenterveysongelmat vievät työkyvyn etenkin auttamistyötä tekevilä.”

Uutisessa kuvattiin HS:n selvityksen perustuneen Eläketurvakeskuksen tekemään tilastoon ja siinä tarkasteltiin yli kahta miljoonaa työntekijää vuoden 2013 alusta vuoden 2019 loppuun.

Uutisessa kuvattiin, että yleisimmin mielenterveysyyt johtivat työkyvyttömyyteen hälytyspäivystäjien, satunnaistöiden tekijöiden, mielenterveyshoitajien, sairaanhoitajien, diakonien ja diakonissojen ammateissa.

”Myös mielenterveyshoitajat sekä erilaisia sairaanhoitajan töitä ja kirkon diakoniatyötä tekevät jäivät selvästi muita useammin työkyvyttömyyseläkkeelle mielenterveysyistä. Heidän osuutensa suhteessa keskivertoon oli niin ikään lähes kolminkertainen.”

Uutisessa kuvattiin lisäksi Eläketurvakeskuksen tilastosta tehdyn päätelmän, että työkyvyttömyyseläkkeelle jäämisessä sukupuolten välillä erot olivat suuria, naisvaltaiset ammatit olivat kärjessä. Toisaalta samassa kirjoituksessa kuvattiin, että myös miehet jäävät samojen naisvaltaisten ammattien keskuudessa muita todennäköisemmin työkyvyttömyyseläkkeelle mielenterveysyistä. *”Tämä tukee sitä, etteivät naiset sairastu siksi, että ovat naisia, vaan tietyissä olosuhteissa”*, arvioi psykologian professori HS:n selvityksessä.

Päivittäismedia kuvasi myös kielteisen mediahuomion, tietojärjestelmien ongelmien ja hoitotyön painopisteen siirtymisen potilaasta dokumentointiin sekä työpaikkakiusaamisen lisäävän sairaanhoitajien työn kuormitusta. Kirjoituksessa kuvattiin sairaanhoitajaa, jota sekä esimiehenä että työtoverina syytettiin työpaikkakiusaamisesta. Työpaikkakiusaamisena kuvattiin työntekijöiden eriarvoista kohtelua, perusteetonta erottamista, työpaikalla käyttämistä ja seksuaalista häirintää.

Päivittäismedia kuvasi kollegoiden eläköitymisen olevan jo nyt, mutta etenkin tulevaisuudessa, sairaanhoitajia kuormittava tekijä. Kirjoituksessa kuvattiin, että Kansallisen eläkeyhtiön (Keva) taholta on esitetty erityistä huolestuneisuutta hoiva-alalla työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyvien suuresta määrästä, koska se kuormittaa alaa, jolla jo nyt on työvoimapulaa. Kirjoituksessa kuvattiin kunta-alan työntekijöitä olleen vuoden 2018 lopussa hieman yli 520 000 työntekijää ja kollegoiden vanhuuseläkkeelle siirtymisen olevan jo nyt, mutta etenkin tulevaisuudessa sairaanhoitajia kuormittava tekijä. Kunta-alan työntekijöistä 106 000 kuvattiin olevan lähi- tai sairaanhoitajia, ja että vuoteen 2024 mennessä lähihoitajista 13 prosenttia ja sairaanhoitajista 11 prosenttia on jäämässä vanhuuseläkkeelle.

Päivittäismedia kuvasi runsaasti covid-19-pandemian sairaanhoitajan työhön tuomaa kuormitusta ja riskejä sekä työn aiheuttamaa uupumusta. Kirjoituksissa kuvattiin sairaanhoitajien ja koko hoitohenkilöstön työskentelevän koronaviruspandemian etulinjassa. Kirjoituksissa kuvattiin, että lääkärit, sairaanhoitajat, lähihoitajat sekä muu henkilöstö sairaaloissa, testauspaikoilla, terveyskeskuksissa ja hoivakodeissa ovat venyneet työssään ennennäkemättömällä tavalla. Suomen tilannetta kuvaavissa kirjoituksissa kuvattiin työn kuormituksenä esimerkiksi puutteellista työturvallisuutta, pakkotyötä, työaikojen ja lomien muutoksia, kollektiivista väsymystä ja potilaiden suurta kuolleisuutta. Kirjoituksissa kuvattiin Suomessa lähes tuhannen hoitohenkilöstöön kuuluvan saaneen koronavirustartunnan epidemian ensimmäisessä aallossa ja epidemian toisen aallon kiihtyneen ja hoitohenkilöstön jaksamisen olevan kovilla. Pääkirjoituksessa kuvattiin, että hoitajien sietokykyä koeteltiin jo ennen koronapandemiaa.

” Hoitajien sietokykyä ovat jo aiemmin koetelleet hallituksen kiky-sopimus lomarahojen peruutuksineen ja liian kauan odotettu sote-uudistus ”

Päivittäismedia kuvasi pandemian hoidossa sairaanhoitajilla menevän paljon aikaa eristyskäytäntöihin ja tehohoitotyöhön sekä edellä mainittujen kouluttautumiseen. Kirjoituksissa kuvattiin eristyskäytäntöihin liittyvän toimenpiteitä, joissa kiireen keskellä tarvittiin useampaa sairaanhoitajaa auttamaan eristysvaatteiden ja hengityssuojainten päälle pukemista ja riisumista ja käsiä piti desinfioida huolellisesti jatkuvasti. Kaupunkiuutisessa kuvattiin väsyneiden sairaanhoitajien pelkäävän esimerkiksi lomiansa siirtymistä.

”Henkilöstövaje, pitkään jatkuneet ylityöt, menetetyt lomat ja jatkuva kiire ovat saaneet monet sairaanhoitajat uupumaan ja alanvaihtoajatuksiin. Tilanne on ollut vaikea jo valmiiksi, mutta monelle korona on lisännyt kuormitusta ennestään.”

Päivittäismedia kuvasi koronapandemian alkamisesta seuranneen sairaanhoitajille paljon ylimääräistä kuormitusta, esimerkiksi jatkuvaa mediahuomiota ja huonoa johtamista. Kotimaa-uutisessa kuvattiin Sairaanhoitajaliiton jäsenilleen laatimaa kyselyä liittyen korona-aikojen työoloihin. Vastauksia tuli 550 ja niistä paistoi huoli ja pelko.

”Johtajat piileskelevät turvassa etätyössä, kun me muut pelaamme uhkapeliä omalla ja perheen terveydellä.”

Päivittäismedian kirjoituksissa covid-19-pandemiaan liittyen tuotiin enemmän esille sairaanhoitajien kuolema- ja itsemurhatapauksia.

Työn arvostus

Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajien työn heikkoa arvostusta naisvaltaisen hoiva- ja kasvatustyön yleisesti vähäisempänä arvostuksena. Sairaanhoitajien työn huonoa arvostusta kuvattiin kirjoituksissa esimerkiksi liittyen huonoihin työoloihin, vähäiseen mahdollisuuteen vaikuttaa omaan työhön ja palkan huonontuneen suhteessa työn vaativuuteen, vastuullisuuteen ja riskeihin. Kotimaan kirjoituksessa kuvattiin hoitajien palkkoja.

”Suomen terveydenhuoltoa kehutaan tehokkaaksi, koska sen menot suhteessa bruttokansantuotteeseen ovat pienemmät kuin monessa vertailumaassa. Yksi selitys tähän on, että hoitajien palkat ovat pienemmät kuin monissa muissa maissa.”

Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajan työn arvostusta ja toisaalta arvostuksen puutetta paljon covid-19-pandemian yhteydessä. Kirjoituksissa kuvattiin sairaanhoitajien toivetta, että heidän työnsä arvostusta osoitettaisiin konkreettisen avun muodossa esimerkiksi toimittamalla eristysosastoilla työskenteleville sairaanhoitajille ruokaa, juomaa ja käsirasvoja. Lisäksi kuvattiin sairaanhoitajien toivetta, että esimiehet mieltisivät konkreettisesti, miten eturintamassa työskentelevien sairaanhoitajien työmatkat järjestettäisiin tartuttamisvaaran vuoksi turvallisesti. Kirjoituksissa kuvattiin myös sairaanhoitajien toiveita, että työnantaja järjestäisi väliaikaismajoitusta esimerkiksi ylitöitä tekeville, jotka asuivat kaukana tai sairaanhoitajille, joiden perheessä oli lapsi tai muu perheenjäsen, joka kuului riskiryhmään.

Sairaanhoitajien kuvattiin toivoneen kriisityön arvostuksen osoituksena myös palkanlisää sairaanhoitajille, jotka työskentelivät koronapandemian etulinjassa ja heidän pettymystään siitä, että eivät saaneet toivomaansa konkreettista apua ja palkanlisää vaan vain ”korulauseita julkisuudessa”, kiitoksia kriisitilanteessa ja kunnianosoituksina tehtyjä valaistuksia ja maalauksia.

Päivittäismedia kuvasi covid-19-pandemian tuoneen sairaanhoitajien arvostuksen osoittamiseen ”sankari”-ilmaisun ja, että ilmaisu ärsytti, vihastutti ja hämmensi monia sairaanhoitajia ja heidän läheisiään. ”Sankarisairaanhoitajien” kuvattiin työskentelevän pandemian hoidon etulinjassa altistaen itsensä sekä läheisensä koronalle. Otsikolla ”Korona-arjen sankarit” päivittäismedia kuvasi kymmentä ihmistä eri aloilta, muiden muassa sairaanhoitajaa, jotka olivat ”loistaneet työssään” pandemian aikana. Kirjoituksissa kuvattiin, että covid-19-pandemia kuormitti erityisesti naisvaltaisia hoito-, opetus- ja palvelualoja, joissa etätö ei ollut mahdollista. Kulttuurisivulla kuvattiin katutaitelijan tekemää seinämaalausta, jossa sairaanhoitaja oli teräsmiesasussa, hilkka päässä, maski naamalla ja sädekehä pään ympärillä. Urheilu-uutisissa kuvattiin urheilijoita ja toimittajaa, jotka osoittivat kunnioitusta ja arvostusta sairaanhoitajille erilaisilla urheilusuorituksilla. Mieliopidekirjoituksessa kuvattiin sairaanhoitajien sankarinimityksen harmittaneen sairaanhoitajien itsensä lisäksi myös sairaanhoitajien läheisiä. Kirjoituksessa äiti kertoi aikuisista lapsistaan, joista yksi on lääkäri ja kaksi sairaanhoitajaa. Äiti kertoi sisarusten vertailleen työtään ja lääkärisiskon säälineen hoitajien raskasta työtä pandemian aikana.

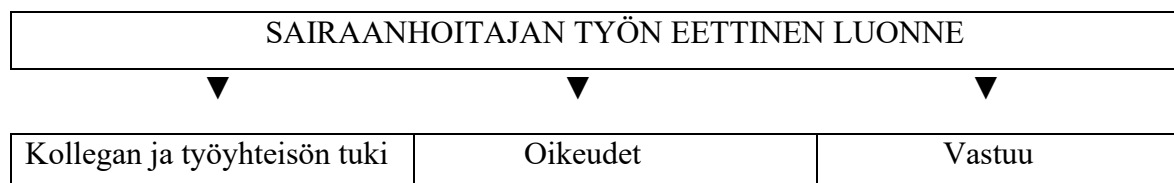
”Kahden sairaanhoitajan ja yhden lääkärin äitinä minua raivostuttaa, kun sairaanhoitajista puhutaan ”sankareina.” Lääkäriytärtä äiti kuvasi ”hän tuntee jaksavansa paremmin, koska saa aherruksesta tuntuva korvauksen.”

Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajien koulutuksen Filippiineillä olevan kallis ja vaativa sekä ammatin arvostuksen olevan korkealla, mutta ongelmana maassa oli sairaanhoitajien työttömyys. Samassa kirjoituksessa kuvattiin ”deskilling”-ilmiötä, joka tarkoittaa, että EU-maiden ulkopuolelta Suomeen tulleiden sairaanhoitajien sairaanhoitajakoulutus menee usein hukkaan, koska kotimaassa saatu ammattipätevyys ei riitä ja työnantajat palkkaavat heidät mieluummin hoiva-avustajien ja lähihoitajien tehtäviin kuin tukevat pätevyitymään tai kouluttautumaan sairaanhoitajiksi. Ulkomaauutisissa kuvattiin, että hoitajapula on jo alun perin ollut globaali ja covid-19-pandemian myötä sairaanhoitajien arvostus on noussut ja osaajista kilpailevat nyt kaikki maat erityisesti tehohoidon osalta.

”Hoitajapula vaivaa nyt koko maailmaa – osalle tarjotaan satumaisia palkkiota, ilmaislentoja ja luksushotelleja, samalla kymmeniätuhansia irtisanotaan.”

6.2.2 Työn eettinen luonne

Yläluokka sairaanhoitajan työn eettinen luonne muodostuu kolmesta alaluokasta, jotka ovat kollegan ja työyhteisön tuki, oikeudet ja vastuu (Kuvio 4).

Kuvio 4. Sairaanhoitajan työn eettinen luonne

Kollegan ja työyhteisön tuki

Päivittäismedia kuvasi työn eettistä luonnetta ja sairaanhoitajien eettistä kuormitusta muiden muassa terveydenhuollon yleisen kriisin näkökulmasta liittyen sairaanhoitajapulaan ja lisäksi covid-19-pandemian näkökulmasta. Kirjoituksissa kuvattiin, että kollegoiden ja työyhteisön keskinäinen tuki oli merkittävä, koska sairaanhoitajan työ on eettisesti kuormittavaa.

Kirjoituksissa kuvattiin ”työn eettistä kuormitusta tai kuormaa” useissa yhteyksissä, mutta sen merkitystä kuvattiin vähän. Kotimaakirjoituksessa kuvattiin sairaanhoitajan työn eettistä kuormaa näin:

”Auttamisammatit erottuvat mielenterveys sairauksien riskiä kuvaavissa tilastoissa siksi, että näissä tehtävissä koetaan helposti ”eettistä kuormaa”. Tämä tarkoittaa sitä, että toisten ihmisten auttamiseen keskittyvään työhön hakeutuvalla henkilöllä on lähtökohtaisesti tyypillisesti tilanne: he haluavat tuottaa hyvinvointia ja terveyttä muille ihmisille.”

Päivittäismedia kuvasi, että työn eettisen luonteen vuoksi oli tärkeää, että sairaanhoitajat saavat toisiltaan tukea vaativien ja raskaiden potilashoitoon liittyvien tilanteiden hoitamisessa ja psyykkisen kuormituksen purkamisessa. Kotimaan uutisessa kuvattiin, että sairaanhoitajapulan vuoksi eettisen kuorman purkamiseen ei jää töissä riittävästi aikaa ja se vaikuttaa vapaa-aikaan.

”Eettinen kuormitus rasittaa hoitajia tavalla, jota on vaikea kuvailla. Se vaikuttaa ystävyyssuhteisiin, vapaa-aikaan ja siihen, että kotona lapsille on vaikea olla läsnä.”

Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajien tarvinneen paljon toistensa tukea esimerkiksi saattohoitokodin sulkemispäätöksen ja yhteistyöneuvottelujen yhteydessä, koska he surivat potilaiden ja omaisten kohtaloa sekä pelkäsivät työpaikkansa menettämistä. Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajien yleisesti toivovan vahvaa tukea esimiehiltä, mutta useissa kirjoituksissa se kuvattiin liian vähäiseksi. Kotimaakirjoitus kuvasi hyvän työilmapiirin ja esimiehen tuen keskeistä merkitystä työssä, jossa on kovia vaatimuksia.

” Mielenterveydellinen riski on työssä, jossa on kovia vaatimuksia, mutta ei voimavaroja niiden hallitsemiseen. Näitä voimavaroja voivat olla esimerkiksi hyvä esimies, jonka toiminta koetaan oikeudenmukaiseksi tai työyhteisö, jossa on hyvä ilmapiiri.”

Oikeudet

Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajien tuoneen esiin oikeuttaan tehdä eettisesti laadukasta työtä. Kirjoituksissa kuvattiin sairaanhoitajien oikeuksia myös huonojen työolojen ja huonon palkkauksen näkökulmasta. Ammattiyhdistyksen kuvattiin ajavan sairaanhoitajien oikeuksia ja käyvän neuvotteluja liittyen muiden muassa sairaanhoitajien työoloihin, palkkoihin, tasa-arvo-ohjelmaan, kilpailukyky sopimukseen ja sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön työ- ja virkaehtosopimukseen eli SOTE-sopimukseen.

Päivittäismedia kuvasi covid-19-pandemian yhteydessä valmiuslakia ja työnantajan oikeuksia muuttaa työaikoja ja lomiamia pandemian aikana sekä sairaanhoitajien kokemia ihmisoikeusrikkomuksia.

”Viranomaiset laativat listoja muihin töihin siirtyneistä hoitajista, jotka voitaisiin valmiuslain nojalla pakottaa töihin.”

”Jopa ihmisoikeusjärjestö Amnesty totesi, että koronakriisin nojalla on rikottu terveydenhuollon ihmis- ja perusoikeuksia.”

Kirjoituksissa kuvattiin sairaanhoitajien oikeutta turvalliseen työympäristöön ja työnantajan vastuuta työntekijöiden hyvinvoinnista covid-19-pandemian aikana. Kotimaauutisissa kuvattiin sairaanhoitajaliiton jäsenilleen laatimasta kyselystä covid-19-pandemia-aikojen

työoloista ja kirjoituksen mukaan koronakriisi herätti monissa sairaanhoitajissa pelon ja huolen lisäksi etuoikeutetun ja kiitollisuuden tunteen siitä, että on saanut tehdä tärkeää työtä ja ”pitää suomalaisia hengissä”.

Vastuu

Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajan työn laaja-alaista vastuuta eri työpaikkojen ja töiden näkökulmista erityisesti covid-19-pandemiaan liittyen. Kaupunkikirjoituksessa tapaturma-aseman sairaanhoitajan raportti kuvasi työn vastuullisuuden korostuneen covid-19-pandemian ja työntekijäpulan takia.

” KAAMEA vuoro. Kolme hoitajaa puuttunut. E-siivessä ei hoitajaa ollenkaan. Vuorosta selvitty ainoastaan hyvällä onnella.”

Kirjoituksen mukaan paine työpaikoilla näkyy Etelä-Suomen aluehallintovirastossa (avi) ja virastoon oli tullut vuoden 2020 aikana useita valvontapyyntöjä eri yksiköihin liittyen henkilömitoitukseen. Kirjoituksessa kokeneiden sairaanhoitajien lähdön alalta kuvattiin uhkaavan potilasturvallisuutta ja lisäävän jäävien kokeneiden sairaanhoitajien vastuuta ja työkuormaa.

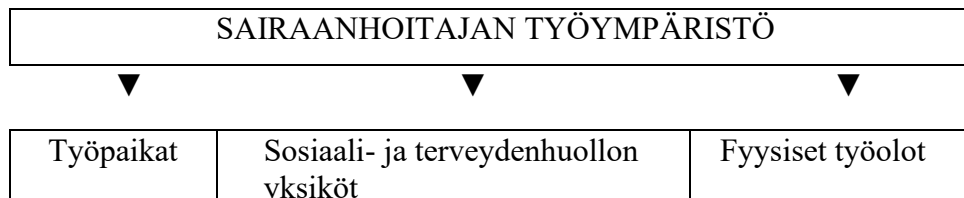
Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajan vastuun laiminlyömistä sairaanhoitajien epäasiallisen käytöksen, potilashoidossa rikosepäilyjen ja rikoksiin syyllistymisten yhteydessä. Sairaanhoitajiin kohdistuneita rikosepäilyjä kuvattiin laajasti ja yksityiskohtaisesti esimerkiksi liittyen potilaiden epäasialliseen kohteluun ja hoitamiseen sekä hoitamatta jättämiseen.

”Hoitajan muun muassa epäillään lääkinneen potilaista virheellisesti ja väärentäneen lääkärin allekirjoituksia resepteihin. Lisäksi potilaiden potilaskertomuksissa ja kuolintodistuksissa on todettu selkeitä puutteita, poliisi kertoo.”

Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajan epäasiallista käytöstä työntekijöitä kohtaan sekä esimiehenä että vertaisena työntekijänä. Kirjoituksessa kuvattiin myös, että huolimatta sairaanhoitajan työtehtävissä saaduista kavallus- ja huumausainetuomioista sairaanhoitajan sallittiin edelleen työskennellä terveyskeskuksessa rajoitetuin sairaanhoitajaoikeuksin. Terveysturvallisuuden valvontajärjestelmässä kuvattiin olevan puutteita, mikä koettiin vaikeana asiana sekä potilaiden että työntekijöiden oikeusturvaa ajatellen.

6.2.3 Työympäristö

Yläluokka sairaanhoitajan työympäristö muodostuu kolmesta alaluokasta, jotka ovat työpaikat, sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköt ja työolot (Kuvio 5).

Kuvio 5. Sairaanhoitajan työympäristö

Työpaikat

Työympäristöllä tässä tutkimuksessa tarkoitetaan fyysistä ympäristöä. Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajien tavallisia työpaikkoja olevan sairaalat, poliklinikat, ambulanssit, avohoidon yksiköt, kotisairaalat, terveyskeskukset, vanhainkodit ja palvelukodit. Sairaanhoitajien tavanomaisimpia työpaikkoja ei kuvattu tarkasti.

Sairaanhoitajien vähemmän tavallisia työpaikkoja, kuten saattohoitokoteja ja -osastoja, seurakuntia ja erilaisia yrityksiä, kuvattiin tarkemmin. Esimerkiksi saattohoitokotien ja -osastojen kohdalla kuvattiin eri tasoja. Tason A kuvattiin tarkoittavan niitä sairaalan osastoja ja vanhusten ympärivuorokautista palveluasumista, joissa kuolema on tavallinen vieras. Tason B kuvattiin tarkoittavan, että saattohoitokodilla tai -osastolla on erikoistumista palliatiiviseen hoitoon ja saattohoitoon. Tason C kuvattiin olevan saattohoidon vaativa erikoistaso, jossa saattohoitokodilta tai -osastolta vaaditaan erityisosaamista. Erityisosaamista kuvattiin tarvittavan, kun kivun hoito vaatii poikkeuksellista hoitoa, kuten esimerkiksi lihasrappemataudeissa tai kun kuolevan elämäntilanne on haastava, hän on esimerkiksi pienten lasten vanhempi tai lapsi itse. Tason C saattohoidon järjestämisestä ovat vastuussa yliopistosairaalat.

Sairaanhoitajien harvinaisempina työpaikkoina päivittäismedia kuvasi asunnottomien yömajoja, vankiloita, apteekkeja ja sairaanhoitajan omaa kotia (perhehoito).

”Yökiitäjät on VVA:n (Vailla vakinaista asuntoa ry) etsivää lähityötä tekevä tiimi, johon kuuluu kaksi sairaanhoitajaa. He liikkuvat öisin, etsivät ja tapaavat asunnottomia, sekä tarjoavat heille apua.”

Sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköt

Päivittäismedia kuvasi *sosiaalihuollon julkisella sektorilla* sairaanhoitajan työympäristönä esimerkiksi perheneuvolaa. *Terveydenhuollon julkisella sektorilla* päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajan työympäristönä perusterveydenhuollossa esimerkiksi terveyskeskusta ja äitiys- ja lastenneuvolaa ja erikoissairaanhoidossa esimerkiksi päivystys-, leikkaussali-, tehohoito- sekä synnytysosastoa. Kaupunkiutisessa kuvattiin pilottihanketta, jossa terveyskeskuksen yhteyteen oli perustettu yli 13-vuotiaille nuorille ja aikuisille tarkoitettu matalan kynnyksen mielenterveyspalvelu, jonne saattoi tulla ilman lähetettä aukiolojen puitteissa periaatteella.

”Kaupungin matalan kynnyksen mielenterveyspalvelussa on työskennellyt neljä sairaanhoitajaa ja kaksi psykologia.”

Sosiaalihuollon kolmannella sektorilla sairaanhoitajien työympäristöinä päivittäismedia kuvasi esimerkiksi vapaaehtoistoimin ja lahjoituksilla toimivia järjestöjä. *Terveydenhuollon yksityisellä sektorilla* sairaanhoitajan työympäristönä kuvattiin esimerkiksi koti- ja ihosairaala, apteekkia ja estetiikkaklinikkaa.

Fyysiset työolot

Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajien fyysisten työolojen vaihtelevan suuresti riippuen työpaikasta ja työtehtävistä. Kirjoituksissa kuvattiin, että työpäivän aikana työympäristö saattoi muuttua monta kertaa ja esimerkiksi ympärivuorokautisessa kotisairaalatyössä kuvattiin sairaanhoitajien liikkuvan tavallisella henkilöautolla.

”Sairaanhoitaja hyppää taas autoon. Pelkääjän paikalla on taso kirjausten tekemistä varten, takapenkki ja takakontti ovat täynnä keskeisiä hoito- ja tutkimusvälineitä. Mukana on esimerkiksi happipullo ja defibrillaattori.”

Kuvaukset fyysisistä työoloista olivat yleisesti melko neutraaleja eivätkä erityisen tarkkoja, kuvattiin esimerkiksi laitosmaisia, viihtyisiä tai kodinomaisia tiloja. Teho-osastoilla kuvattiin runsasta laitteiden määrää. Joitakin ikäviäkin kuvauksia oli, kuten esimerkiksi kuvaus vanhusten osaston virtsanhajuisesta käytävästä.

Covid-19-pandemian myötä päivittäismedia kuvasi paljon hankalia fyysisiä työoloja. Kirjoituksissa kuvattiin eristysosastoja ja -huoneita, joissa kulkeminen oli hankalaa tilojen

ahtauden ja tarkkojen eristystoimenpiteiden vuoksi. Lisäksi suojavaarustukset tekivät työstä fyysisesti raskasta.

”Varustus on sairaanhoitajien mielestä riittävä suojaamaan henkilökuntaa, mutta siinä on raskasta työskennellä. Sairaanhoitajien mukaan siinä tulee vähäisessäkin ponnistuksessa hiki eikä esimerkiksi vettä voi juoda kuin tauoilla.”

Ulkomailla koronapotilaiden hoitamisessa kuvattiin fyysisiä työoloja ahtaissa ja epäasiallisissa tiloissa. Suomessa kuvattiin koronatestien ottamista parkkihalleissa ja suunnitelmaa parkkihallin muuttamisesta ja varustamisesta tarvittaessa koronapotilaiden hoitoyksiköksi, jos sairaalapaikat loppuvat. Koronapandemian aikana ja potilaiden sairaalasta toiseen siirtojen yhteydessä kuvattiin sairaanhoitajien hoitaneen hengityskoneessa olevia koronapotilaita vaikeissa olosuhteissa ambulansseissa, helikoptereissa ja suurnopeusjunissa.

7 POHDINTA

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata, minkälaisen kuvan päivittäismedia välittää sairaanhoitajasta ja sairaanhoitajan työstä. Tavoitteena oli tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää sekä koulutuksen kehittämisessä että koulutukseen liittyvässä päätöksenteossa. Päivittäismedian välittämään kuvaan sairaanhoitajan työstä tulee suhtautua kriittisesti, koska yleisön mielenkiintoa herättävät ajankohtaiset tai yksittäiset tapaukset voivat värittää kuvaa sairaanhoitajan työstä. Jotta nuoret saadaan hakeutumaan sairaanhoitajan ammattiin, on sairaanhoitajien ja median edustajien tärkeä yhdessä kehittää mediakirjoitusten sisältöä.

7.1 Tulosten tarkastelu

Tässä tutkimuksessa yleisenä havaintona voidaan todeta, että päivittäismedia verrattuna aiempaan tutkimukseen kuvasi hyvin vähän sekä globaalia että Suomen sairaanhoitajapulaa. Kuvaukset olivat lähinnä toteamuksia ongelman olemassaolosta. WHO ennusti jo vuoden 2016 raportissaan, että sairaanhoitajapula tulee olemaan maailmanlaajuinen, jos tilanteeseen ei puututa. WHO asetti tavoitteeksi, että joka vuosi vuoteen 2030 saakka valmistuvien sairaanhoitajien määrän tulisi saada nousemaan kahdeksalla prosentilla vuodessa ja koulutetut sairaanhoitajat tulisi saada sekä työllistettyä että pysymään ammatissaan. (Keva 2023, Apaydin ym. 2022.)

Työn edellytykset ja luonne

Tämän tutkimuksen tuloksena todetaan päivittäismedian kuvanneen vuonna 2020 eniten sairaanhoitajan työn edellytyksiä ja luonnetta eri näkökulmista. Näkökulmia olivat sairaanhoitajan ammatin edellytykset, sairaanhoitajan ominaisuudet, sairaanhoitajan roolit, työn ominaisuudet, työn kuormitus ja työn arvostus.

Tässä tutkimuksessa päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajan *ammatin edellytyksiä* sairaanhoitajan perustutkintokoulutuksen tason näkökulmasta. Tason kuvattiin olevan korkea, mutta tuotiin esiin huoli sairaanhoitajakoulutuksen tason laskusta ja WHO:n suositukset rahoituksen lisäämisestä kaikissa maissa sairaanhoitajien kouluttamiseen ja työllistämiseen. Aikaisemmissa tutkimuksissa sairaanhoitajien työllä ja korkeatasoisella ammatillisella

osaamisella kuvattiin olevan merkittävä vaikutus kansalaisten terveydelle. Median kuvattiin luovan kuvan sairaanhoitajan työstä ja, että se saattaa olla yhteydessä ammatin arvostukseen sekä työhön ja koulutukseen hakeutumiseen. (Apaydin ym. 2022, Garcia & Qureshi 2022, WHO 2020, Meretoja ym. 2015.)

Tässä tutkimuksessa päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajien mahdollisuuksia *jatko- ja täydennyskoulutukseen* vähän ja aiemmissa tutkimuksissa kuvattiin erikoistumiskoulutuksia sairaanhoitajien osaamisen kehittämisen keinona (Helminen ym. 2020). Erityisesti jatkokoulutusmahdollisuuksia pitää tuoda monipuolisesti esille, jotta alaa mieltävät voivat tiedosta sairaanhoitajan ammatin monipuoliset mahdollisuudet myös uralla etenemisen näkökulmasta. Korkeakouluilla tulisi jatkossa olla resursseja sairaanhoitajien jatko- ja erikoistumiskoulutuksien lisäämiseen ja laajentamiseen.

Tässä tutkimuksessa *sairaanhoitajan ominaisuuksina* kuvattiin asiantuntemusta, luotettavuutta ja rauhallisuutta ja *sairaanhoitajan rooleja* kuvattiin esimerkiksi potilaan puolestapuhujana. Aiemmissa tutkimuksissa sairaanhoitajia kuvattiin samansuuntaisesti ammatillisesti pätevinä, osaamiseensa luottavina ja työhönsä sitoutuneina (Eriksson ym. 2015, Meretoja ym. 2015). Sairaanhoitajan erilaisia rooleja on tärkeä tuoda esille. Nuoret saattavat kiinnostua sairaanhoitajan ammatista, kun ymmärtävät, että työssä on mahdollisuus toimia erilaisissa rooleissa.

Tässä tutkimuksessa päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajan *työn ominaisuuksina* luottamussuhde- ja vuorovaikutustyötä, vuorotyötä ja moniammatillista yhteistyötä. Aiemmissa tutkimuksissa kuvaukset olivat samansuuntaisia (Apaydin ym. 2022, Kurtovic ym. 2021, Risling 2017, Meretoja ym. 2015). Koulutusorganisaatioille tulisi taata riittävästi resursseja sairaanhoitajien koulutukseen, jotta työssä tarvittavat valmiudet saavutetaan.

Tässä tutkimuksessa päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajien *työn kuormituksena* muiden muassa sairaanhoitajien kokemaa huonoa johtamista, jota kuvattiin sekä esimiesten vieraantumisenä arjen työstä että työntekijöiden epätasa-arvoisen kohteluna. Aiemmassa tutkimuksessa (Helander ym. 2019, Haahtela & Meretoja 2017, Flinkman 2014) kuvattiin samansuuntaisesti, että suomalaisessa sosiaali- ja terveydenhuollon hoito- ja johtamiskulttuurissa olisi tarvetta kiinnittää huomiota esimiestaitojen kehittämiseen ja eettisten ristiriitatilanteiden käsittelyyn. Sairaanhoitajien työolobarometrit 2018 ja 2023 tukevat tutkimustuloksia tuloksia (Hahtela 2023). Tässä tutkimuksessa päivittäismedia kuvasi

sairaanhoitajia kuormittavan jatkuva työntekijäpula ja aiemmissa tutkimuksissa kuvattiin myös huolta sairaanhoitajien riittävydestä nyt ja tulevaisuudessa (Koponen 2015.) Päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajien kokemaa väkivaltaa potilaiden taholta ja työpaikkakiusaamista sekä esimiehen että kollegan taholta. Aiemmassa tutkimuksessa kuvattiin useita sairaanhoitajien väkivaltakokemuksia potilaiden taholta (Tung ym. 2021) ja työpaikkakiusaamisen esiintymistä covid-19-pandemian aikana (Ha & Park 2022). Tämän tutkimuksen päivittäismediakirjoituksissa kuvattiin, että covid-19-pandemian aikana kuormittava työ toi aiempaa enemmän esille sairaanhoitajien kuolema- ja itsemurhatapauksia. Aiemmassa tutkimuksessa kuvattiin samankaltaisesti itsemurhatapauksia liitetyn eniten covid-19-pandemian etulinjassa työskennelleisiin sairaanhoitajiin (Groves ym. 2022). Covid-19-pandemian aikana sairaanhoitajien työn kuormitusta tuotiin paljon esille ja se vaikuttaa sairaanhoitajan työn julkisuuskuvaan (Bagnasco 2020). Työn kuormitusta on tärkeä tuoda esille, mutta vastapainona tulisi tuoda esille työn myönteisiä puolia.

Tässä tutkimuksessa päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajien *työn arvostusta* heikkona ja se liitettiin naisvaltaisen hoiva- ja kasvatustyötä yleisesti vähäisempään arvostukseen. Aiemman tutkimuksen mukaan perinteisesti ammattien väliseen hierarkiaan (hoitaja-lääkärisuhde) ei nykyään enää kohdistu arvostuksen puutetta sairaanhoitajia kohtaan (Meretoja ym. 2015). Aiempien tutkimusten mukaan sairaanhoitaja-sana liitetään useimmiten naisiin, koska sairaanhoitajista suurin osa on naisia (90 %) ja miessairaanhoitajista kirjoitetaan mediassa vähän, vaikka se olisi sairaanhoitajan ammatin arvostukselle ja yhteiskunnalliselle asemalle hyväksi (Dolu ym. 2023, Garcia & Qureshi 2022, Liu ym. 2022). Epäselväksi jää mitkä tahot ja mistä syystä eivät sairaanhoitajan ammattia arvosta. Tässä tutkimuksessa päivittäismedian yksityiskohtaiset ja lukuisat kuvaukset sairaanhoitajien työssä tekemistä virheistä voivat heikentää sairaanhoitajien työn arvostusta. Tätä käsitystä vahvistaa aiempi tutkimus (Forte ym. 2019). Tärkeää on, että päivittäismedia tuo esille sairaanhoitajien tekemiä virheitä. Päivittäismedian tulisi kuitenkin harkita, miten sairaanhoitajan tekemistä virheistä raportoidaan, koska raportointi saattaa vaikuttaa sairaanhoitajan työn arvostukseen kielteisesti.

Tämän tutkimuksen tulokset päivittäismedian kuvauksista vahvistavat aiemman tutkimuksen antamaa käsitystä siitä, että sairaanhoitajan työn arvostukseen liitetään edelleen vanhoja myyttejä kutsumustyöstä. Covid-19-pandemian kuvattiin lisänneen ”kutsumusammatti”-ajattelua ja lisäksi sairaanhoitajia kutsuttiin ”sankareiksi”. Tämän ja aiemman tutkimuksen

mukaan kuvaukset sairaanhoitajista ”sankareina” enemmänkin tukevat kutsumusammattiin liittyvää uhrautumisajattelua kuin sairaanhoitajien arvostuksen nostamista yhteiskunnassa. Julkisuuden ”korulauseiden” sijaan sairaanhoitajien arvostusta tulisi tukea tuomalla esille nykyisen terveydenhuollon ja sairaanhoitajan työn nopeatahtiset kehitysvaatimukset sekä tieteellisen tiedon että teknologian hallintaan perustuvat vaatimukset ja sairaanhoitajien ammatillinen itsenäisyys. (Gonzales ym. 2023, Bellieni 2020, Ha & Park 2022, Mohammed ym. 2021.) Tässä tutkimuksessa päivittäismedia kuvasi, että Filippiineillä sairaanhoitajien arvostus on korkealla. ”Deskilling”-ilmiötä voidaan pitää merkittävänä ongelmana sairaanhoitajien työn arvostuksen näkökulmasta. Tämän vuoksi olisi tärkeää, että kaikki sairaanhoitajat voisivat päteväytyä uudessa kotimaassa sairaanhoitajan ammattiin, eikä heitä palkattaisi pysyvästi hoiva-avustajien tai lähihoitajien työhön.

Työn eettinen luonne

Tässä tutkimuksessa päivittäismedia kuvasi sairaanhoitajien välistä *kollegiaalista ja työyhteisötason tukea* erityisen tärkeänä työn eettisen luonteen vuoksi. Lisäksi kuvattiin ammattiyhdistyksen kautta saatavaa vertaistukea ja yleistä tukea. Sairaanhoitajan *oikeuksia* kuvattiin eniten covid-19-pandemian yhteydessä. Sairaanhoitajan *vastuun* laiminlyömisinä kuvattiin sairaanhoitajien epäasiallista käytöstä ja epäilyjä työssä tehdyistä rikoksista. Aiemmissä tutkimuksissa ei työn eettisen luonteen kuvauksia tullut esille. Sairaanhoitajien kokemuksia on tärkeä kuulla työn eettisen luonteen näkökulmasta, koska monet sairaanhoitajat kokevat nykyään joutuvansa kiireen keskellä ”venyttämään” omaa eettistä arvomaailmaansa.

Työympäristö

Tässä tutkimuksessa sairaanhoitajien mahdollisina *työpaikkoina* päivittäismedia kuvasi olevan erikois- ja perusterveydenhuollossa, esimerkiksi sairaalat ja avoterveyshuollon toimipisteet. Sairaanhoitajien kuvattiin työskentelevän erilaisissa *sosiaali- ja terveydenhuollon* yksiköissä sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Aiemmat tutkimukset (Suomen Sairaanhoitajat ry, Finlands Sjukskötare rf. 2023, Eriksson ym. 2013) vastasivat tämän tutkimuksen kuvauksia sairaanhoitajien työpaikoista. Tässä tutkimuksessa fyysisiä työoloja kuvattiin tarkemmin pääosin silloin, kun kyseessä oli työpaikka, jossa sairaanhoitajat harvemmin työskentelivät. Aiemmissä tutkimuksissa työoloja ei tarkemmin kuvattu (Suomen Sairaanhoitajat ry, Finlands Sjukskötare rf. 2023, Eriksson ym. 2013).

7.2 Tutkimuksen luotettavuus

Luotettavuuteen kuuluvat tutkimuksen uskottavuus, riippumattomuus ja siirrettävyys (Graneheim & Lundman 2004). Tutkimus haluttiin tehdä suomalaisesta päivittäismediasta ja näin ollen Helsingin Sanomat valtakunnallisena suurimpana ja riippumattomana päivittäismedian arvioitiin sopivaksi. Helsingin Sanomat on tuotettu alun perin muuta kuin tutkimustarkoitusta varten, joten se pitää ottaa huomioon tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa (Bowen 2005). Joskus ainoa tapa saada tietoa tietystä asiasta on valmiin aineiston käyttö ja näin oli tässä tutkimuksessa. Tutkimuksen uskottavuutta voi heikentää se, että päivittäismedia välittää sairaanhoitajan työstä erityisesti yleisön mielenkiintoa herättäviä ja ajankohtaisia tai yksittäisiä tapauksia, jotka voivat värittää yleistä kuvaa sairaanhoitajan työstä.

Tutkimuksen luotettavuutta lisää se, että kirjallisuuskatsauksen hakusanojen ja -lauseiden valinnassa konsultoitii Turun yliopiston kirjaston informaatikkoa. Luotettavuutta lisää myös se, että tutkija käytti tutkimuksen alussa Helsingin Sanomien hakukonetta sanalla ”sairaanhoitaja”. Hakukoneen valitsemat kirjoitukset tutkija kävi manuaalisesti läpi ja valitsi lopulliseen aineistoon kirjoitukset, joissa kuvattiin tutkimuskysymyksiin liittyen sairaanhoitajaa tai sairaanhoitajan työtä. Valittu aineisto oli 148 kirjoitusta ja sen tutkija arvioi riittävän kattavaksi aineistoksi tutkimusta varten. Tulosten raportoinnissa käytettiin aineistosta suoria lainauksia tutkimuksen kaikissa ylä- ja alaluokissa ja se lisää tutkimuksen luotettavuutta.

Dokumenttianalyysissa aineiston lähdekritiikki on välttämätön analyysin luotettavuustarkastelussa. Lähdekritiikissä tulee pohtia kuka dokumenttimateriaalin kokosi ja mihin tarkoitukseen aineisto koottiin sekä mitä informaatiota aineisto sisältää. Tulee myös pohtia mitä informaatiota on tarkoitus saada kokoon ja onko mahdollista onnistua pyrkimyksissä. Lisäksi tulee pohtia, tutkitaanko juuri sitä, mitä pitääkin tutkia ja saataisiinko sama tulos, mikäli tutkimus tehtäisiin uudelleen ja onko tallennettu aineisto kattava. (Anttila 1998.) Tästä syystä aineiston kerääminen ja analyysi kuvattiin tarkasti ja huolellisesti. HS:n kirjoitukset kirjoittavat eri toimittajat ja päätoimittaja tarkistaa ja on vastuussa kaikista kirjoituksista. Tämän tutkimuksen aineiston tutkija kokosi pro gradu -tutkielmaa varten ja tutkimuksen aineisto sisälsi HS:n välittämää kuvaa sairaanhoitajan työstä Suomessa vuonna 2020. Tutkimuksen luotettavuuden osalta siirrettävyys ei kaikilta osin toteudu, sillä täysin

samanlaista tulosta ei saataisi, jos tutkimus tehtäisiin uudestaan, koska analyysi on laadullisessa tutkimuksessa aina subjektiivista tutkijan tulkinnan tulosta.

Tutkimuksen luotettavuutta heikentää se, että tutkija valitsi ja analysoi tutkimusaineiston yksin. Yleistä luotettavuutta lisää se, että aineistossa samoista aihepiireistä kirjoitettiin toistuvasti.

7.3 Tutkimuksen eettisyys

Tutkimuksessa noudatettiin hyviä tieteellisiä käytäntöjä eli rehellisyyttä, huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä sekä tutkimusten ja tulosten arvioinnissa (TENK 2023). Tutkimus ei ollut eettisesti ongelmallinen, koska Helsingin Sanomat on julkisesti saatavilla oleva sanomalehti. Eettistä puoltoa tai lupia aineistonkeruuseen ei tarvittu, Tutkimukseen valittavat kirjoitukset kerättiin, analysoitiin ja raportoitiin nimettöminä. Tutkija pyrki toimimaan eettisesti korkeatasoisesti muiden muassa lukemalla aineistoa useampaan kertaan ja ryhmittelemällä aihepiirejä niin, että aineiston kaikki aihepiirit tulivat huomioiduiksi koko tutkimusprosessin ajan.

Mediaetiikan näkökulmasta tutkija joutuu luottamaan siihen, että päivittäismedian sananvapautta säätelee sekä Suomen perustuslaki että sananvapauslaki. Vastuullinen viestintä tulee huomioida jokapäiväisessä viestinnässä muiden muassa pohtimalla viestinnän etiikkaa ja vastuullisia linjauksia. Kunnioittava, aktiivinen ja avoin vuorovaikutus on viestinnän ydintä. (Suomen perustuslaki 12 § 2023, Viestinnän eettisen neuvottelukunnan verkkosivut 2023, Laki sananvapauden käyttämisestä joukkoviestimissä 2003.)

7.4 Johtopäätökset

Tämän tutkimuksen johtopäätökset ovat:

- 1) Päivittäismedian kirjoituksista muodostui kuva sairaanhoitajasta ja sairaanhoitajan työstä työn edellytysten ja luonteen, työn eettisen luonteen ja työympäristön näkökulmasta.
- 2) Päivittäismedia välitti melko kielteistä ja raskasta kuvaa sairaanhoitajan työstä, mutta poikkeuksiakin löytyi.

- 3) Covid-19- pandemia tuli esille median vuonna 2020 välittämässä kuvassa sairaanhoitajista ja sairaanhoitajan työstä.

7.5 Jatkotutkimusehdotukset

Tämä tutkimus kuvasi suomalaisen päivittäismedian välittämää kuvaa sairaanhoitajan työstä ja jatkotutkimusehdotukset ovat:

- 1) Tämän tutkimuksen toistaminen ja kirjallisuuden osalta päivitettyinä vuoden 2026 alussa, jolloin covid-19-pandemian alkamisesta olisi kulunut viisi vuotta.
- 2) Tämän kaltaisen tutkimuksen tekeminen ammattilehtianalyysinä.
- 3) Tämän kaltaisen tutkimuksen tekeminen haastattelututkimuksena esimerkiksi sairaanhoitajille, potilaille, lukiolaisille ja ”tavallisille kansalaisille”.

LÄHTEET

- Anttila P. (1998). Tutkimisen taito ja tiedonhankinta. <http://www.metodix.com>.
- Apaydin C., Gül U. & Aksay B. (2022). The Image of Nursing among Nursing and Other Healthcare Professional University Students: A Mixed-Method Study. *Nurse Education in Practice* 59: 103293. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2022.103293>.
- Asetus terveydenhuollon ammattihenkilöstä 564/1994.
- Barasteh S., Rassouli M., Karimirad M. & Ebadi A. (2021). Future Challenges of Nursing in Health System of Iran. *Frontiers in Public Health* 9: 676160. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2021.676160>.
- Bagnasco A., Catania G., Gallagher A., & Morley G. (2020). Media representations of nurses in the pandemic: Just doing our job? *Nursing Ethics* 27(4): 901–905. Article Reuse Guidelines. <https://doi.org/10.1177/0969733020926352>
- Bowen G. A. (2005). Document analysis as a Qualitative Research Method. *Qualitative Research Journal* 9(2): 27–40.
- Bellieni C. (2020). Nurses and Doctors Heroes? A Risky Myth of the COVID19 Era. *Nurs. Rep.* 10(2): 37–40. <https://doi.org/10.3390/nursrep10020006>
- van der Cingel M. & Brouwer J. (2021). What makes a nurse today? A debate on the nursing professional identity and its need for change. *Nursing philosophy: an international journal for healthcare professionals* 22: e12303 <https://doi.org/10.1111/nup.12303>
- Dalglish S., Khalid H. & McMahon S. (2020). Document analysis in health policy research: the READ approach, *Health Policy and Planning* 35(10): 1424–1431. <https://doi.org/10.1093/heapol/czaa064>
- Darbyshire P. (2018). Nursing a media grievance, *Journal of Clinical Nursing*, 10.1111/jocn.14314 (27): 13–14 (e1686-e1688).
- Dolu İ., Gökçe M., Karaku E., Alperen Geldi O. & Gazi T. (2023). How do male nursing students' voluntary activities affect their image in society? *International Nursing Review* 70(3): 363–371. <https://doi.org/10.1111/inr.12821>
- Eriksson E., Korhonen T., Merasto M. & Moisio E-L. (2015) Sairaanhoitajan ammatillinen osaaminen – Sairaanhoitajakoulutuksen tulevaisuus -hanke. Ammattikorkeakoulujen terveysalan verkosto, Suomen sairaanhoitajaliitto ry ja kirjoittajat. Kaija Pirinen. NotePad Ay. ISBN 951-8944-28-8 Bookwell Oy, Porvoo
- Eriksson E., Korhonen T., Merasto M. & Sipilä T. (2013). ”Yhtenevä sairaanhoitajakoulutus vastaa tulevaisuuden osaamisvaatimukseen”. *Tutkiva Hoitotyö* 11(1): 44–46.

- Eskola J. & Suoranta, J. (2014). Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Flinkman M. (2014). Young, registered nurses' intent to leave the profession in Finland. Väitöskirja. Turku. Turun yliopisto.
- Forte E., Pires D., Martins M., Padilha M., Schneider D. & Trindade L. (2019). Erros de enfermagem na mídia: a segurança do paciente na vitrine. *Rev Bras Enferm* [Internet] 72(1): 189–96. [Thematic Issue: Work and Management in Nursing]. DOI: <http://dx.doi.org/10.1590/0034-7167-2018-0113>
- Garcia R. and Qureshi I. (2022). Nurse identity: reality and media portrayal. *Evidence Based Nursing* 25(1): 1–5.
- Glerean N., Hupli M., Talman K. & Haavisto E. (2019). Perception of nursing profession – focus group interview among applicants to nursing education. *Scandinavian journal of caring sciences* 33(2): 390–399.
- González H., Errasti-Ibarrondo B., Iraizoz-Iraizoz A. & Choperena A. (2023) The image of nursing in the media: A scoping review. *International Nursing Review* 70(3): 425–443. <https://doi.org/10.1111/inr.12833>
- Graneheim U. & Lundman B. (2004) Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today* 24(2): 105-112.
- Gray J. & Grove S. (2021) Burns and Grove's *The Practice of Nursing Research – Appraisal, Synthesis, and Generation of Evidence*. 9. painos. St Louis, MO: Elsevier.
- Groves S., Hawley M., Lascelles K. & Hawton K. (2022). News reporting of suicide in nurses: A content analysis study. *International Journal of Mental Health Nursing* 31(6): 1513–1522. doi: 10.1111/inm.13057
- Ha J. & Park D. (2022). Comparison of Nurses' Image in Korean Online Newspaper Articles before and after COVID-19: A Text Mining Analysis. *Medico-legal Update* 21(4): 219–229.
- Haahtela N. & Meretoja R. (2017). Sairaanhoitajan työnkuvan muutokset sote-uudistuksessa. *Tutkiva Hoitotyö* 15(1): 36–37.
- Hahtela N. (2023). Työolobarometri 2023. Suomen Sairaanhoitajien selvitys sosiaali- ja terveysalan vetovoimaisuudesta ja työhyvinvoinnista. Suomen Sairaanhoitajien julkaisu.
- Hahtela N. (2018). Työolobarometri 2018. Suomen Sairaanhoitajien selvitys sosiaali- ja terveysalan vetovoimaisuudesta ja työhyvinvoinnista. Suomen Sairaanhoitajien julkaisu.

- Helander M., Roos M. & Suominen T. (2019). Nuorten sairaanhoitajien näkemyksiä ammatista lähtemisestä. *Hoitotiede* 31(3): 180–190
- Helminen J., Markkanen U. & Säilä T. (2020). Erikoistumiskoulutukset sosiaali- ja terveysalan osaamisen kehittämisen keinona. *Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti* 57 (4). <https://doi.org/10.23990/sa.98522>.
- Hoyle L., Smith E., Mahoney C. & Kyle R. (2018). Media depictions of "unacceptable" workplace violence towards nurses. *Policy, Politics, and Nursing Practice* 19 (3-4): 57–71. doi:[10.1177/1527154418802488](https://doi.org/10.1177/1527154418802488)
- Howard C. (2019). 2020 Vision – The Year of the Nurse and Midwife. *Nursing And Health Policy Perspectives* 66(4): 453–455. <https://doi.org/10.1111/inr.12568>
- Juhila K. (2021). Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteet. Teoksessa Vuori, J. (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/laadullisen-tutkimuksen-ominaispiirteet/>
- Juholin E. (2009). *Communicare! Viestintä strategiasta käytäntöön*. 5 painos. WS Book- well Oy, Porvoo.
- Karvonen E. (2008). Kaipaako hoitotyö kasvojen kohotusta? Hoitotyön imago-ongelmien pohdintaa. *Sairaanhoitaja - Sjuksköterskan* 81(5): 6–9.
- Kauppinen N. (2022). Viestintäosaaminen punnitaan epidemia-aikana. *Suomen lääkärilehti* 77 (3–4):116–117.
- Keva (2023). Kuntien työvoimaennuste: Hoitajapula kaksinkertaistui kahdessa vuodessa. Uutinen 1.3.2023. Luettu 18.4.2023.
- Kielitoimiston sanakirja (2022). Helsinki: Kotimaisten kielten keskuksen verkkojulkaisuja 35. URN: NBN:fi: kotus-201433. <URL <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi>>. Päivitettävä julkaisu. Päivitetty 10.11.2022. Luettu 18.4.2023.
- Koponen E-L. (2015). Sosiaali- ja terveysalan työvoiman riittävyys nyt ja tulevaisuudessa. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 13/2015. Verkkojulkaisu. http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75078/TEMraportti_13_2015_web_27022015.pdf Luettu 4.12.2023.
- Kylmä J. & Juvakka T. (2014). *Laadullinen terveystutkimus*. Helsinki: Edita Publishing Oy.
- Kurtovic B., Friganovic A., Cukljek S., Vidmanic S. & Stievano A. (2021). The Development of the Nursing Profession and Nursing Education in Croatia. *Journal of Professional Nursing* 37(3):606–611. <https://doi.org/10.1016/j.profnurs.2021.03.001>.

- Laki sananvapauden käyttämisestä joukkoviestimissä (2003). Finlex 460/2003. Luettu 23.2.2023.
- Laki terveydenhuollon henkilöistä (1994). Finlex 559/1994 2 luvun 5§. Luettu 23.2.2023.
- Lindroos S. & Nyman G. & Lindroos K. (2005). Kirkas brandi. Miten suomalainen tuote erottuu, lisää arvoaan ja perustelee hintansa. Porvoo: WSOY.
- Liu Y., Yao C., Zhao S., Han P., Jiang J. and Duan X. (2022). Perspective and Experience of Male Nursing Students in 3-year Vocational College During Their Clinical Practicum: A Qualitative Study in Shanghai, China. *Front. Public Health*. 10:905200. doi: 10.3389/fpubh.2022.905200
- Lopez-Verdugo M., Ponce-Blandon J., Lopez-Narbona F., Romero-Castillo R. & Guerra-Martin M. (2021). Social Image of Nursing. An Integrative Review about a Yet. Unknown Profession. *Nursing reports (Pavia, Italy)* 11(2): 460–474. <https://doi.org/10.3390/nursrep11020043>
- Meretoja R., Leino-Kilpi H., Numminen O., Kajander-Unkuri S., Kuokkanen L., Flinkman M. & Ruoppa E. (2015) Sairaanhoidajien ammattipätevyys ja siihen yhteydessä olevat työhyvinvointitekijät. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin ja Turun yliopiston yhteishanke ja Työsuojelurahaston rahoittama hanke 113083, loppuraportti.
- Meretoja R. (2003). Nurse competence scale. Doctoral dissertation. *Annales Universitatis Turkuensis D578. Scripta Lingua Fennica Edita*. Turku.
- Mohammed S., Peter E., Killackey T. & Maciver J. (2021). The “nurse as hero” discourse in the COVID-19 pandemic: A poststructural discourse analysis. *International Journal of Nursing Studies journal homepage: www.elsevier.com/ijns*.
- Ojala P., Juntunen J., Niskala J., Mikkonen K., Parisod H., Heikkilä K., Konttila J. & Tuomikoski A. (2020). Mitkä tekijät ovat yhteydessä sairaanhoidajien työtyytyväisyyteen ja työssä pysymiseen? Näyttövinkki. *Hoitotyön tutkimussäätiö (Hotus)*, Helsinki. <http://hotus.fi/nayttovinkit/> Luettu 22.10.2023.
- Puusa A. (2020). Näkökulmia laadullisen aineiston analysointiin. Teoksessa P. Juuti & A. Puusa, A. (toim.), *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Gaudeamus. 145–156.
- Risling T. (2017). ”Educating the Nurses of 2025: Technology Trends of the next Decade”. *Nurse Education in Practice* 22: 89–92. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2016.12.007>.
- Rope T. & Mether J. (2001). *Tavoitteena menestysbrandi -onnistu mielikuvamarkkinoilla*. Helsinki: WSOY.

- Ross P & Cross R. (2019). ” Rise of the E-Nurse: The Power of social media in Nursing”.
Contemporary Nurse 55(2–3): 211–20.
<https://doi.org/10.1080/10376178.2019.1641419>.
- Sairaanhoidajaliitto (2020). Maailma ilman sairaanhoitajia. Ei kiitos. <https://sairaanhoitajat.fi/kadonnut>. Luettu 10.2.2024.
- Saranto K., Kivekäs E., Palojoki S., Kinnunen U-M., Sjöblom O. & Suomi R. (2018).
Tiedonkulun vaikutus SOTE-palvelujen maineeseen. Kunnallisan kehittämissäätöön
Julkaisu 16. KAKS-Kunnallisan kehittämissäätö, Kuopio.
- Seppänen J. & Väliverronen E. (2013). Mediatyhteiskunta. 2.painos. Vastapaino, Tampere.
Suomen perustuslaki §12. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731> Luettu
4.12.2023.
- Suomen Sairaanhoidajat ry, Finlands Sjukskötare rf. Luettu 4.12.2023.
- Surakka T. (2009). Hyvä työpaikka hoitoalalle - näin haetaan ja sitoutetaan osaajia. Helsinki:
Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Tervonen M. (2021). Mä en pelkää enää mitään: Sairaanhoidajien kokemuksia työn
muutoksista ja ammatillisesta identiteetistä. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän
yliopisto. Microsoft Word - Pro Gradu Mirka Tervonen 6.docx (jyu.fi)
- Tolmala A., Koponen J., Hämäläinen M., Korhonen S., Koskinen M., Asikainen N. &
Kangasniemi M. (2019). ”Asiantuntijoiden näkemyksiä työn uusjaosta tulevaisuudessa
sosiaali- ja terveysalalla – Delfoi-tutkimus”. Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti
56(1). <https://doi.org/10.23990/sa.69797>
- Tuomi J. & Sarajarvi A. (2018). Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Tammi.
- Tung L., Anh T., Chinh N. & Long N. (2021). Public Reactions in Online Newspapers to
Workplace Violence Against Nurses SAGE Open Nursing 7(2): 237796082110038.
The Author(s) Article reuse guidelines: sagepub.com/journals-permissions DOI:
10.1177/23779608211003819
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta TENK (2023). Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen
loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa.
https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf. Luettu 23.2.2023.
- Valvira. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. Luettu 4.12.2023.
- Viestinnän eettisen neuvottelukunnan verkkosivut. ven.fi/ohjeet/viestinnan-eettiset-ohjeet/
Luettu 4.12.2023

Wikipedia. Sairaanhoitaja (AMK)

”[https://fi.wikipedia.org/w/index.php?title=Sairaanhoitaja_\(AMK\)&oldid=21934349](https://fi.wikipedia.org/w/index.php?title=Sairaanhoitaja_(AMK)&oldid=21934349)”.

Luettu 23.2.2023.

World Health Organization (WHO) (2020). State of the world’s nursing 2020. Investing in education, jobs and leadership. Saatavana:

<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331677/9789240003279-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

World Health Organization (WHO) (2020b). “Health workforce”. Saatavana:

<https://www.who.int/health-topics/health-workforce#tab=tab>

LIITTEET

Liite1. Hakusanojen tiedonhaun prosessi

<p>Hakusanoiksi valikoituivat sairaanhoitaja (engl. nurse), mielikuva/imago/vaikutelma/maine/mielle (engl. image, vision, visualization, impression, reputation, prestige, fame, mental image, social image) ja media/sanomalehti/uutisointi/tiedotusväline (engl. media, newspaper, mass media, mass medium, news medium). Hakulausekkeet muodostuivat hakusanoista.</p>
<p>CINAHLista hakulausekkeella (nurs* OR MH "Nurses+") AND (image* OR "mental image*" OR "social image*" OR impression* OR reputation* OR fame* OR media*) tuli osumia 11892. Hakuja tehtiin useita ja viimeisessä haussa otettiin mukaan kaikki hakusanat, jotka oli valittu edustamaan sanaa media. Hakulauseella (nurs* OR MH "Nurses+") AND ("mass media" OR "mass medium" OR "news medium*" OR newspaper*) osumia tuli 142 ja näistä hylättiin 118 eli otsikkotasolla aiheeseen sopivia oli 24. Näistä 18 hylättiin, koska tutkimuksista aukesi vain abstrakti, kieli oli korea, tai tutkimus käsitteli muuta asiaa, esimerkiksi median kirjoitusta terveysasioista, eli tulos oli kuusi (6). Tarkemman tarkastelun jälkeen kolme (3) tutkimuksista osoittautui kirjallisuuskatsaukseksi, joten lopullinen tulos oli kolme (3) tutkimusta.</p>
<p>PubMedista tehtiin hakuja samoilla hakulausekkeilla kuin CINAHLista ja hakulauseke (nurs* OR "nurses"[MeSH Terms]) AND (image* OR "mental image*" OR "social image*" OR impression* OR reputation* OR fame* OR media*) tuotti osumia 27 489. Haulla (nurs* OR "nurses"[MeSH Terms]) AND ("mass media*" OR "mass medium*" OR "news medium*" OR newspaper*) osumia saatiin 438 ja näistä hylättiin 118 eli otsikoiden perusteella valittiin 40. Näistä 31 hylättiin, koska tutkimuksista aukesi vain abstrakti, tutkimuksen kieli oli korea, olivat duplikaatteja tai sisälsivät vain esimerkiksi median kirjoittamaa terveystietoa, median kriisikommunikointia covid-19-pandemian yhteydessä tai median kirjoituksia covid-19 rokotuksista eli tulos oli 9. Tarkemman tarkastelun jälkeen, viisi (5) tutkimuksista osoittautui kirjallisuuskatsaukseksi, joten lopullinen tulos oli neljä (4) tutkimusta.</p>
<p>Medicistä haku tehtiin hakulausekkeella (sairaanhoit* OR "Nurses") AND (mielikuv*OR imago* OR vaikutelm* OR mielle* OR maine* OR "massa media*" OR sanomaleh* OR uutis* OR tiedotusväline*) ja osumia oli yksi (1). Hakulausekkeella (sairaanhoit* OR "Nurses") AND (sanomaleh* OR uutis* OR tiedotusväline*) osumia tuli kaksi (2).</p>

Liite 2. Kirjallisuuskatsauksen tutkimukset

Tekijät, vuosi ja maa	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusasetelma	Osallistujat	Menetelmät	Keskeiset tulokset	Arviointimittari, pisteet
Dolu ym. 2023 Turkki	Analysoida sairaanhoitajaopiskelijoiden aktiivisuutta vapaaehtoisuudessa ja vaihtaa se heidän imagoonsa yhteiskunnassa.	Kva-sikokeellinen pre-post-asetelma	(n=81)	Taustatieto-lomake ”Nursing Image Scale” -mittari Parittainen t-testi	Miessairaanhoitaja-opiskelijoiden osallistuminen vapaaehtoisuuteen opiskeluajankautana parantaa sekä sairaanhoitajan ammatin imagoa, että käsitystä miessairaanhoitajista yhteiskunnassa.	JBI 8/9
Forté ym. 2019 Brasilia Portugali	Analysoida median raportointia sairaanhoitajien virheistä ja tehdä johtopäätöksiä raportoinnin pääseuraamuksista	Kuvaileva, laadullinen asettelma	112 uutisraporttia vuosilta 2012–2016	Dokumentti-analyysi ja sisällönanalyysi	Sairaanhoitajien tekemät virheet ovat haasteellisia sairaanhoitajien ammattikunnalle. Media virheidensäilytystä myötävaikuttaa osaltaan negatiiviseen näkemykseen sairaanhoitajan ammatista ja aiheuttaa turvattuutta yhteiskunnassa.	JBI 9/10
Groves ym. 2022 Iso-Britannia	Analysoida sanomalehti- artikkeleja sairaanhoitajien ja sairaanhoitajaopiskelijoiden itsemurhista. vuosina 2018–2021	Kuvaileva, laadullinen asettelma	134 artikkelia, joista 50:ssä käsiteltyä itsemurhaa.	Sisällönanalyysi	Vähemmistössä artikkeleista kerrottiin otsikossa itsemurhatapaa tai otsikko oli sensaationomainen tai romantisoiva. Usean artikkelin sisältö yhdistyi sairaanhoitajan ammattiin. Monet artikkelit liittyivät covid-19-pandemia-aikaan. Itsemurhan tehneitä oli työskennellyt pandemian etulinjassa.	JBI 9/10

Ha & Park 2022 Korea	Analysoida sairaanhoitajan imagon muutoksia online sanomalehden artikkeleissa ennen ja jälkeen Covid-19-pandemiaa.	Kuvaileva, määrällinen asetus	Yli 5000 artikkelia valittiin avainsana-analyyysiin.	Sairaanhoitajiin linkitettyjä sanoja määrää Tilastollinen analyysi.	Eniten esiintyvät sanat olivat sairaala, lääkintä ja potilas. Ennen covid-19-pandemiaa usein esiintyvät sanat liittyivät työpaikkakutsaamiseen ja covid-19-pandemian jälkeen covid-19, eristys ja hoitamiseen liittyvät sanat yhdistyivät useasti.	JBI 7/9
Mohammed ym. 2021 Kanada	Analysoida paikallisten sanomalehden ja muiden medialähteiden sankari-ilmauksen vaikutuksia sairaanhoitajiin, jotka kamppailevat käynnissä olevan covid-19 pandemian kanssa ja punnita ilmauksen poliittisia, sosiaalisia, kulttuurisia ja ammatillisia vaikutuksia sairaanhoitajan työhön.	Laadullinen diskurssi analyysi.	71 kirjoitusta paikallisista online sanomalehdistä ja muista sähköisistä medialähteistä maaliskuun alusta elokuun alkuun 2020.	Aineisto kerättiin englanninkielisistä medialähteistä, jotka olivat peräisin Kanadasta, USA:sta ja Iso-Britanniasta.	Sankarus nähtiin kutsumusmattiin liittyvänä ja välttämättömänä uhrautumisena, jossa sairaanhoitajia kuvattiin epäitekkäinä uhrautujina, jotka työskentelivät eturintamassa ilman asianmukaisia suojautumisvälineitä ja resursseja.	JBI 8/10
Tung ym. 2021 Vietnam	Kuvata yleisön havainnointia ja reaktioita raporteista vietnamilaisissa sanomalehdissä, jossa kuvattiin potilaiden sairaanhoitajiin kohdistamaa väkivaltaa.	Kuvaileva, laadullinen asetus	Artikkeleita oli 152 ja näissä kuvattiin yhdeksän (9) potilaan sairaanhoitajaan kohdistamaa väkivaltaa. Kommentti-keijuun oli kirjoitettu (n=367) kommenttia	Aineisto kerättiin vietnamilaisen online sanomalehden tammi- joulukuussa 2019. Laadullinen teemaattinen analyysi	Analyyssissä löytyi neljä teemaa: 1) ehdotus rangaisuksista 2) sympatian osoittaminen 3) skeptisyys 4) huomio kiinnitetään sukupuoliki-symyksiin. Yleisesti yleisö osoitti tukea sairaanhoitajille.	JBI 9/10
Liu ym. 2022 Kiina	Kuvata kiinalaisten miessairaanhoidajaopiskelijoiden näkökulmaa ja kokemuksia kolmannen opiskeluvuoden kluinissä harjoittelussa.	Kuvaileva asetus	Miessairaanhoidajaopiskelijoita (n=20), jotka suorittivat kluinistä harjoittelua heinäkuun 2020 ja maaliskuun 2021 välillä.	Puolistrukturoitu haastattelu Sisällön-analyysi	Kiinalaisten miessairaanhoidajaopiskelijoiden näkökulmasta ja heidän kokemusten näkökulmasta miehiä tulisi tukea enemmän sairaanhoitajan rooliin kluinissä harjoittelussa ja lisäksi yhteiskunnan puolelta tarvittaisiin tukea muiden muassa hallituksen ja massamedian taholta.	JBI 8/10

Liite 3. Tutkimusaineiston (n=148) kaikki koodit, ala- ja yläluokat

SAIRAANHOITAJA JA SAIRAANHOITAJAN TYÖT		
KOODIT	ALA-LUOKKA	YLÄ-LUOKKA
<p>koulutuksen kesto ja taso, koulutuksen aloituspaikat, rahoitus, aika, laatu, lähiopetus, etäopetus, opetuksen sisältö, ulkomaalaisten opetus, deskilling, alanvaihto, uudelleen koulutus, erikoistumiskoulutus, työelämän tarpeet, kättilö, terveydenhoitaja, ensihoitaja, diakonissa, ylihoitaja, terveydenhuollon opettaja, TtT, professori, VtM, FT, psykologi, psykoterapeutti, työnohjaaja, psykoterapeuttikouluttaja, sosiaalityöntekijä</p>	Sairaanhoitajan ammatin edellytykset	TYÖN EDELLYTYKSET JA LUONNE
<p>korkeakoulutettu, lähdekriittinen, kokenut, luotettava, asiantuntija, ulkomaalainen, kehitys- ja seikkailunhaluinen, hyvän paineensietokyvyn omaava, väsynyt, herkkä, rivakka, työtään rakastava, sitoutunut, numero, vakanssi, uupunut, alipalkattu, naissukupuolinen</p>	Sairaanhoitajan ominaisuudet	
<p>potilaan puolesta puhuja, asianajaja, kannattelijä, tsemppaaja, viranomainen, ystävällinen, vientituote, etulinjan työntekijä, ensimmäisenä koronarokotettu, teräsmies, sankari</p>	Sairaanhoitajan roolit	
<p>sairaala-, poliklinikka-, neuvola-, kotikäynti-, diakonia-, vankila-, ensikoti- ja estetiikkatyö, palvelujen tarjoaminen apteekissa // ensihoito-, leikkaus- ja anestesia-, synnytyssali-, tehohoito-, päivystys- ja kriisipalvelu-, sädehoito- ja saattohoitotyö, psykiatrinen hoitotyö, asiantuntija-, koordinointi-, arviointi- ja dokumentointityö, lääkevastaavan työ, diagnosoiva työ, yhteis-, tiimityö, etävastaanotto-, puhelin-, perehdytys-, kehitys- ja koulutustyö // kuunteleminen, jutteleminen, potilaan siirtäminen, potilaan kotiuttaminen, matalan kynnyksen hoitaminen, tahdonvastainen hoitaminen, asunnottomien hoitaminen, ikäihmisten hoitaminen, sairaushistorian/elämäntilanteen selvittäminen, keuhkojen/ sydämen kuunteleminen, kuumeen/ pulssin/ verenpaineen/ verensokerin ja veren happipitoisuuden mittaaminen, virtsa- ja verinäytteiden ottaminen, haavojen hoitaminen, katettrin laittaminen, hengitysvaikeuksien ja kivun hoitaminen, nesteyttäminen, lääkitseminen, neuvominen, päätösten tekeminen, ambulanssin tilaaminen,</p>	Työn ominaisuudet	

<p>videoyhteyden ottaminen, hoitotarvikelaulun ja ”hoitoauton” pakkaaminen, auton ajaminen, valtakirjan pyytäminen, huoli-ilmoituksen vastaanottaminen, erityisruokavalion selvittäminen ja allekirjoittaminen, välinehuolto- ja tarvikehuoltotyö, velvollisuus tehdä epäkohtailmoituksia, organisaatiomuutoksen läpivieminen, arvopohjan ja perinteiden vaaliminen, epidemian torjuntatyö, koronaosaston hoitotyö, testien ottaminen, rokottaminen, puhelinjäljitystyö, eristyssoittojen soittaminen, kouluttaminen suojaukseen/eristyskäytäntöihin/tehohoitotyöhön</p> <p>globaali sh-pula, henkilöstön puute, suuri vastuu, huonot työolot, sairaaloiden muutokset, huono johtaminen, henkilökuntavaje, henkilöstön vaihtuvuus, kokeneiden lähtö alalta, kielitaidon puute, heikko potilasturvallisuus, kielteinen mediahuomio, huono hoitotyön johtaminen, huono yleinen johtaminen, vaativat työolot, pätkätyöt, raskaat tehtävät, huono palkka, palkasta puhutaan liikaa (vain 1/4 osa ongelmista), kiire, kuormitus, puutteet lääkehuollossa, hoitovirheet, dokumentoimisen ongelmat, tietojärjestelmät, konsultointi vain ruudun välityksellä, etätyö ei useinkaan mahdollinen, potilaiden vaikeat elämäntilanteet, potilaat kaukana, hoidon tarpeen kasvaminen, kollegoiden eläköityminen, vakavan poikkeustilanteen hoitaminen, asianmukaisten suojavälineiden puute, puutteellinen työturvallisuus, epäselvät ohjeet, nopeat työnsiirrot, riittämätön perehdys uusiin tehtäviin, tehohoitajapula, ruokapalvelun ja virvokkeiden puute, jatkuva paine ja kiire, kohtuuttomat työajat, pitkään jatkuneet ylityöt, pakkotyö, hikinen työ kuumissa varusteissa, pisara- ja kosketustartuntavaara jatkuva, pelko tartuttamisesta, syytökset tartuttamisesta, elvytystilanteet altistavat tartunnalle, psykiatriset potilaat purevat/ sylkevät ja muuten hyökkäävät kimppuun, jäljitystyö ruuhkautunut, äkillisesti muuttuvat työajat, kesäloman tai loman peruuntuminen/siirtyminen/keston muutos ja siihen liittyvät pelot, määräykset ylitöihin, kollektiivinen väsymys, suuri kuolleisuus, kentäsairaalat, jaksaminen vähissä, levottomuus, uupumus, ahdistus, ärsytys, epävarmuus, väsymys, masennus, unettomuus, mielenterveysongelmat, riittämättömyys, turvattomuus, stressi, sairastumisen pelko, uhkapeli oman ja perheen terveydellä, korona-ajan työmatkat ja asumisjärjestelyt, sairaana työskentely, uhka potkuista, arvostuksen puute, kokemattomat kollegat, rajoitukset ja velvollisuudet, yhteiskunnan odotukset, taloudelliset vaikutukset, poliittiset seuraukset,</p>	<p>Työn kuormitus</p>	<p>TYÖN EDELLYTYKSET JA LUONNE</p>
---	-----------------------	------------------------------------

<p>yleinen hoiva- ja kasvatustyön vähäisempi arvostus, huono maine, naisvaltainen ala, työ ei enää vastaa toiveita, alanvaihto ja uudelleen koulutus mielessä, luottamus pula johtoon, vähempi sitoutuminen työhön, työntekijät vain numeroita ja vakansseja, matala palkka, tarve palkankorotukseen, palkkasyrjintä, kokemuslisät standardoituja, henkilökohtainen lisä pieni, huonot työolot, työkuorma kasvanut arvostus ei, koronalisän esteet, epäoikeudenmukaiset määräykset, ei konkreettista arvostusta, korona-arjen sankari ja teräsmies, kiitokset kriisitilanteissa, graffiti ja erilaisia maalauksia tehty kiitokseksi, korulauseet julkisuudessa, ”Florence Nightingale työ”</p>	<p>Työn arvostus</p>	
<p>työkaverit, työyhteisö, eettinen kuormitus (esimerkiksi potilaiden kärsimys ja kuolema, potilasvahingot, ristiriitatilanteet, työkaverin epäasiallinen käytös), sh:n palautteet työoloista, toive raskaan työn kompensoimisesta</p> <p>ammattibarometri, ammattijärjestön jäsenkysely, ammattijärjestön tuki: esimerkiksi aloitteet hallituksen budjettiriiheen, kunta-alan neuvottelut, työehtosopimus, palkkojen korjaaminen, tasa-arvo-ohjelma, kiky tunnit, sote-sopimus, esitys 1000 € koronakertakorvaus, yt-neuvottelut, koronakorvaukset pieniä, koronalisää ei tullut, työnantajan vastuu työntekijöistä ja valvontavastuu (esim. valmiuslaki, pakkotyö, pakkosiirrot), puutteet terveydenhuollon valvontajärjestelmässä, hoitajamitoitus, terveydenhuollon kriisi, osatyökyky, ihmisoikeusrikkomus, sairaanhoitajaoikeudet</p> <p>sairaanhoitajaa esimiestyössä syytetty työntekijän suosimisesta/ perusteettomista erottamisista/ kyttäämisestä työpaikalla/ seksuaalisesta häirinnästä ja työturvallisuusrikkoksesta, epäilty työskenteli osaomistajana kotisairaalassa, tuomittu työskentelee terveysasemalla, ammatinharjoitusoikeuksia on rajoitettu, puutteita terveydenhuollonvalvontavastuussa, jouduttanut iäkkäiden potilaiden kuolemia, epäilty potilaiden tappamisesta/ sairaalamurhasta/ poikkeuksellisen vakavista laiminlyönneistä/ pahoinpitelystä/ törkeästä kuolemantuottamuksesta/ ilman lääkärin määräystä annetusta lääkkeestä/ potilaan jättämisestä ilman ravintoa ja nestettä viideksi päiväksi ennen potilaan kuolemaa /yli sadan potilaan kuolleeksi toteamisesta/ potilaiden hoitamisesta päihtyneenä/ reseptien väärentämisestä/ törkeästä kiristyksestä/ kavalluksesta/ huumausainerikoksista/ petoksesta ja useista</p>	<p>Kollegan ja työyhteisön tuki</p> <p>Oikeudet</p> <p>Vastuu</p>	<p>TYÖN EETTINEN LUONNE</p>

<p>väärennöksistä, epäilty sh saanut tuomion kavalluksesta ja huumausainerikoksesta, epäilylle tuomio ja yli kahden vuoden vankeus, epäilyllä aiempi tuomio kavalluksesta</p>		
<p>sairaala, poliklinikka, ambulanssi, avohoidon yksikkö, kotisairaala, terveyskeskus, vanhainkoti, palvelukoti, seurakunta, vankila, apteekki, sh:n oma koti (perhehoito), erilaiset yritykset</p> <p>perheneuvola, erilaiset osastot ja avohoidon yksiköt, ensihoito, äitiys- ja lastenneuvola, matalankynnyksen ”walk in” mielenterveyspalvelu, kodittomien palvelut, estetiikkaklinikka, ihosairaala, kotisairaala</p> <p>virtsan hajuinen osasto, tavallinen auto, potilaan koti, asunnottomien yömaja, metsä, eristysosasto/-huone, helikopteri, suurnopeusjuna</p>	<p>Työpaikat</p> <p>Sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköt</p> <p>Työolot</p>	<p>TYÖYM- PÄRISTÖ</p>
<p>KOODIT YHT. 371</p>		